

EEEH Dergi

Eşit, Erişilebilir, Engelsiz Hayat

Sayı: 84

Şubat 2021

Editör: Meral Sözen.

Yazım Denetimi: Gülcan Altun, Canan Çam Yücel.

Web Sorumlusu: Can Deniz Balkaya, Ramazan Derin.

Web Teknik Destek: Burak Sarı.

Sosyal Medya Sorumlusu: Dilek Başar Açlan.

Yayınlayan: Engelsiz Erişim Derneği.

İletişim Bilgileri:

Web: <http://eeeh.engelsizerisim.com>

E-posta: eeehdergi@engelsizerisim.com

Facebook: www.facebook.com/eeehdergi

Twitter: www.twitter.com/eeehdergi

Youtube: www.youtube.com/channel/UCYxPXYFBI1mOlsPKTcuFafw

İçindekiler

Editörden	1
Yedi Yaşında Olduk	2
Köyde Kör Olmak	4
Körlük, Toplum Bizim Karşımızda Mı?	11
Erişilebilirlik Güzel Şey	25
Konuşan Kitaplık Cepte	28
Kimsenin Engellisi Değilim	30
Gülün Dilinden	31
Bir Rüya Anlatısı	33
Görenlere İpuçları 2-Sokakta Bir Kör	35
Biraz Ondan, Biraz Bundan, Biraz Şundan	37
Yüksek Lisans Eğitimimde Erişilebilirlik-2	39

Editörden

84. sayımızdan merhaba. Hayata “EEEH” diyenlerin dergisi 7 yaşında!

Yedi yıldır kesintisiz süren bu yolculuğun duygusu, Sevgi Mart Göcen’in kaleminden dökülüyor.

Yollarımızın birleştiği nice dostumuzdan biri olan Nuri Turhan, şehirden uzak bir yaşam öyküsüyle selamlıyor bizleri.

Uzaklardan bir başka haberi de Amine Ennur Aksoy ve Soner Çoban’dan alıyoruz. Bundan yaklaşık elli yıl önce Amerika’da yakılan eşitlik ateşine bizden de selam olsun.

Gülcan Altun’dan güzel haberler var bu ay. Okuyunca bile iyi hissediyor insan.

Taze taze bir güzel haber de Nursen Korkmaz’dan geliyor. Milli Kütüphane’nin Konuşan Kitaplık’ı artık uygulama olarak telefonlarımızda.

Bizimle birlikte hayata “EEEH” diyen dostlarımızdan Kadir Efe Civan’ın da hepimize söyleyecekleri var.

Yaşamın amansız gerçekliğini sergilemeye kararlı bir gül var bir de aramızda. Burak Sarı’nın kaleminden bir yol bulmuş, anlatıyor.

Körlerin rüya görüp görmediği meselesi her zaman ilgi konusu olmuştur. Birinci elden deneyimlerini anlatan yakın dostumuz Habil Bozkurt, rüyasını aldı geldi bu ay.

Meral Sözen, görenlere ipuçları hazırladı. Bu yazıyı okuyan birileriyle elbet bir gün yolda karşılaşırız.

Ramazan derin de bilgisayardaki işlerinizi bir anda hızlandıracak temel ipuçlarıyla karşınızda.

Erişilebilir yüksek lisans deneyimlerini anlatan Gözde Kılıç, bu ay derslere nasıl katıldığını detaylıca anlatıyor.

Biz yedinci yaşımıza eşitlik isteğinin perçinlediği bir mücadele gücüyle girdik. Hak temelli bakışı benimsemiş tüm dostlara bir çağrımız var. Bilgiye eşit erişim hakkımız için hazırladığımız duyuruya aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

Körler Burada! Görseli Açıkla.

Yedi yıldır bilincimizde ve yüreğimizde büyüyen bu serüveni paylaşıyoruz sizinle.

Nice Yedi Yıllara

Ve neden “EEEH” dediğimizi kendi sesimizle ulaştırıyoruz size.

EEEH diyoruz Çünkü

Yedi Yaşında Olduk

Sevgi Mart Göcen

sevgi.mart@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Merhaba sevgili dostlar, bu ay çok karmaşık duygularla selamlıyorum sizleri. Benim, naçizane yazarlıkta Altıncı yılım olmak üzere ama Dergimiz Yedi yaşını tamamlıyor; sevinç, coşku, heyecan, mutluluk, umut içimde el ele tutuşmuş; hayallerin çaldığı müzikle çılgınca dans ediyor.

Şöyle bir çeviriyorum eski sayfaları, kimi zaman dertleşmişim sizlerle, kimi zaman deneyimlerimi paylaşmışım; bazen bir yasal düzenlemeyi konuşmuş; bulunan bir erişilebilirlik çözümünü coşkuyla karşılayıp sevinmiş ya da karşımıza çıkan erişilemezlikle dertlenmişiz; bazen de dergidaşım Gülcan'dan rol çalıp tarifler vermişim sizlere. Kısacası hep bir iç döküş, hep bir kendini anlatma olmuş bu güzel köşem. Sizler de sıkılmadan beni dinlemiş; benimle sevinip benimle öfkelenmişsiniz. Kimi zaman e-postalarınızla anlattınız bana, kimi zaman yüz yüze görüşmelerimizde paylaştınız duygularınızı.

Her ay başka bir coşku, telaş, heyecan ve rahatlama sizlerle buluşmak. Ben öyle yazısını ayın başında yazıp gönderip hem kendini hem dergidaşlarını rahatlatan bir ekip arkadaşı değilimdir. Tamam, bazen gönderdiğim de olur ama genelde son anları sevenlerdenim. Derginin sayısının tamamlanmasına az zaman kala, bir telaş gönderirim yazımı. Önce ekip arkadaşlarım okur; sonra sizin beğenilerinize sunulur. İşte dergimiz hazırlanıp yayına alınıp duyurusu yapıldıktan sonra yaşanan tatmin duygusu, mutluluk ve sizlerden gelecek dönüşleri beklemek var ya başka hiçbir şeye değişmem o anları.

Benim kişisel serüvenim üzerinden aslında tüm dergidaşlarımın duygularını aktarmaya çalıştım sizlere. Keşke mümkün olabilse de dergimizin mail ve WhatsApp gruplarında geçen yazışmaları sizlere aktarabilsem. Nasıl bir coşku, heyecan, telaş ve tamamlanmayla gelen tatmin duygusu yaşandığını serebilsem gözler önüne. Ama eminim siz dergimizin her yazarının, hatta konuk yazarlarının her satırından hissediyorsunuz bunu.

Yedi yıl önce birkaç güzel insanın aklına düşen fikirle doğuvermiş dergimiz. O günden bu yana, her sayısında bin bir esintiyle selamlıyor sizleri. Yolculuğa başlarken ekipte olan dostlarımızın kimi aktif olarak aramızda değilken; yolda yepyeni kalemler katıldı kervanımıza. Kimi zaman bir direnişin fitilini ateşledik; kimi zaman bir erişilebilirlik meşalesini kucakladık. Her ne olursa olsun, başaracağımıza, gücümüze ve ekibimize hep

inandık. Hala o inançla devam ediyoruz yolumuza ve inanıyoruz ki bizden sonraki kuşaklar, bir başka Şubat'ta Yetmiş yaşını kutlayacaklar dergimizin.

Eşitlik kılavuzumuz, erişilebilirlik yol arkadaşımız, engelsizlik hedefimiz ve bu ilkelerle damıtılıp gelen yazılarımız ise, tarihe düştüğümüz notlarımız; bundan yüz yıl sonrasında, kalmışken bu günler tarihin tozlu sayfalarında; o tozları aralayıp bu döneme ışık tutacak mumlarımız.

Elbette bu güzellikler hep siz değerli okuyucularımızla gerçekleşiyor. Her birinize, kendim ve tüm ekip arkadaşlarım adına, Yedi yıldır bize inandığımız ve bizi yalnız bırakmadığımız için ayrı ayrı teşekkür ederim. Zaman zaman kalemleriyle bize yol arkadaşlığı eden konuk yazarlarımıza da ayrıca teşekkür ederim. Bir kocaman teşekkürü de kalemlerimizden akan yazılarımıza sesiyle hayat veren gönüllü seslendiricilerimize göndermek istiyorum. Herkes iyi ki var ve bu kocaman aileyle birlikte biz Dergimizin daha nice yıllarını kutlayacağız. İyi ki doğdun ve iyi ki varsın EEEH Dergi.

Not: Önümüzdeki ay küçük prensimi karşılayacağım ve onu bu dünyaya, kendimi de anneliğe alıştıracacağım için birkaç aylığına sizlerden ayrı kalacağım. Bu süreç tamamlanıp yeniden sizlerle olana kadar kendinize iyi bakın ve EEEH Dergisiz kalmayın.

Köyde Kör Olmak

Nuri Turhan

turhan.nuri1977@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Merhabalar sevgili dostlar. Öncelikle bu değerli derginin engellilik mücadelesindeki yerinin çok önemli olduğunu söylemem gerek. Bu değerli derginin kuruluşunda ve yaşatılmasında emek veren tüm dostlarıma saygılarımı ileterek yazıma başlamak isterim.

Sırça köşk misali Toplumsal karanlık hafızanın beton duvarlarına boynuzla saldıran ve farklılıklarıyla en temel hak, yaşama hakkıdır düşüncesinden doğan mücadele alanlarında yer almak dileyen, bize ufkun kapılarını açan bu aydınlık dergiyi ilk sayısından itibaren takip ediyorum. Bana körlüğün sadece insana dair bir farklılık olduğunu, birey olmanın bütün hakları beraberinde getirdiğini özümseten bu aydınlık dergiye ben de bir yazı yazmayı çok istedim. Derginin içeriği o kadar zengin ve doyurucu ki bu denli kaliteli bir dergiye yazmaya çok istememe rağmen bir türlü cesaret edemedim.

Kendimden kısaca bahsedecek olursam, Trabzon ili Akçaabat ilçesinde bir devlet hastanesinde klasik mesleğimiz olan santral memuru olarak çalışıyorum. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Sosyoloji Bölümü mezunuyum. Aynı üniversitenin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğrenim hayatıma devam ediyorum. Neyse bu kadar uzun bir girizgâhtan sonra yazının konusuna gelecek olursam başlığın oldukça ilgi çekeceğini düşünüyorum, “Köyde Kör Olmak”

Evet nasıldır köyde kör bir birey olarak yaşamak? Birazcık bahsetmek isterim size kendi pencereden. Her canlı gibi körlerin de bir dünyaya geliş süreci vardır. Benimkisi birazcık umut, çokça umutsuzluk yaratan bir dünyaya geliş macerası sevgili okuyucu. Anne, baba ve biri kör iki kız kardeşten, babamın deyişiyle bir buçuk, oluşan şirin bir aileye bekleniyordum ben büyük umutlarla. İşte ben bu sevimli aileye hem erkek hem sağlam bir fedai olarak gelecektim. Ta o zamanlardan kalma bekletmeği hiç sevedim. Çarçabuk dünyaya geliverdim. Ebeliğimi yapan sevgili babaannem, “Çok şükür bu erkek” deyince, bunu işiten babam silahımı eline aldığı gibi köy meydanına çıktı ve büyük bir şenlik başladı. Zavallı babam ne bilsin başına geleni, ne bilsin uğruna şenlikler yaptığı erkeğin aslında hiç de onun istemediği bir farklılığa sahip olduğunu. Neyse babamı daha fazla bekletmeyelim. Sevgili ebem yani babaannem, köydeki şenliği bitiren haberi verdi. “Kahraman erkeğimiz kör doğdu”. Haberi alan babam ve silahşorlar, deyim yerinde olur burada, buz kestiler. Nasıl kahrolmasınlar? Kahraman erkeğin kör olmasına mı üzülünler, onca merminin ziyan

olmasına mı? Diğerlerini bilmem ancak sevgili babamın istediği gibi bir kahramana sahip olamamasına daha çok üzüldüğünü söyleyebilirim. Takke düşmüş, kısa saç gözükmüştü Artık. Babamın deyişiyle Bir buçuk kızdan sonra kahraman olarak beklenen ben, kör doğmuştum. Aslında babamın bana haksızlık ettiğini düşünüyorum. İsteseydi pekâlâ ben de istediği şekilde bir kahraman olabilirdim. Abartısız yazıyorum, benim kör olarak doğduğumu öğrenen babam ve ailenin neredeyse tamamı, köyde bir hafta yas ilan ettiler. Hatta sevgili teyzem şöyle bir öneride bulundu anneme: “Bir hafta süt vermezsen ölür, üzülme.” İyi ki annem dinlememiş teyzemi, yoksa benim gibi naif bir insan dünyada olmayacaktı.

“Köyde kör bir çocuk olmak...” Ben, köydeki kör çocukların şehirdekilere oranla daha özgür yaşadıklarını düşünüyorum. Kendimden örnek verecek olursam, ben baston kullanmadan köyde dilediğim yere özgürce gidebiliyordum çocukluğumda. Bundan, baston karşıtı olduğum anlaşılmasın. Keşke bütün görme farklılığı olanlar bastonu ve Braille yazıyı çocukluktan itibaren özümseyebilse, çok daha verimli, kalifiye bir yaşam olurdu bizim açımızdan. Ben, çocuk olmanın mutluluğunu çok tattım diyemiyorum maalesef. 14 Yaşıma gelinceye dek, neredeyse dünyadan bir haber yaşadım diyebilirim. Bir taraftan da okula giden çocuklara imrenmiyor değildim. Öyle ki, okula giden kardeşimin peşine takılıp okula gidiyordum ancak o zamanki öğretmenin yaklaşımını hâlâ anlayamıyorum. Beni okula almıyordu, Ben de okulun kapısında biraz bekleyip eve dönüyordum. Bir süre sonra, bundan da vazgeçmek zorunda kaldım. Ta o zamandan belliydi, bu dünyanın bana biçtiği rolü kabul etmeyeceğim. İyi ki etmemişim.

15 Yaşıma gelmiş, okula gitmek isteyen ve yine ailesine karşı atağa geçen ben, bir radyo programında körler için İstanbul’da bir okulun var olduğunu duydum. Şimdi yazarken bile hissettiğim o heyecan bambaşka bir duyguydu. Tabii o zamanlar teknoloji, bu kadar hayatın içinde değildi. Radyodan başka, dünyayla bağlantı kurabileceğimiz bir araç yoktu. Ben kara kara düşünmeye başladım, nasıl bu okula ulaşabilirim diye. Günlerce düşündüm bu şekilde. Bir sonuç elde edemeyeceğimi anlayınca hiç umudum olmasa da konuyu aileme açmaya karar verdim. Önce anneme anlattım, “Anne” dedim. “İstanbul’da bizim için okul varmış. Babama söyleyen, oraya beni gönderse.” Annem de benim gibi heyecanlandı. Hemen anlattı durumu babama. Babam, sözünü bitirmeden kestirip atmış. “Ben gözüm açık buradan Akçaabat’a gidemiyorum, o nasıl İstanbul’a gidecek? Orada tek başına okuyacak?” Annem ısrar etmiş tabii, “Canı sıkılıyor evde. Sorsan, bir araştırırsan, yatakhaneli olursa, yollayabiliriz” demiş de, babam Nuh demiş, bırakmış. “Canı sıkılıyorsa, eline kazmayı alsın, tarlada toprağı kazsın” deyip konuyu kapatmış. Eee benim de bu konuyu araştırma imkânım

olamayacağına göre, bu düşünceden de vazgeçmek zorunda kaldım. O günden sonra, okuma ve okula gitme hayalimden tamamen uzaklaştım. Böylece, 17 yaşına gelmiş oldum.

Evin içindeydim ve bu durumdan bir şekilde kurtulmalıydım. Bu sefer de aklıma köy kahvesine gitmeyi koydum. Kahveye gitmek istememdeki amacım, evden dışarı çıkmak, yeni insanlar tanımaktı. Çıktım. İlk gün nasıl olacak, nasıl karşılanacağım düşüncesinin heyecanı ile gittim ki kahve kapalı. Geri dönmek zorunda kaldım. Dönüş yolunda karşılaştığım insanların şaşkınlıklarını bağıarak ifade etmeleri çok etkilemişti beni. O tepkilerden sonra, bir daha sokağa çıkabileceğimi düşünmüyordum. Uzun bir süre de çıkmadım ancak toplum cehaletine mahkûm olmamaya kararlıydım. Günlerden bir gün, kahveye gitmek için yine evden çıktım ve Yine hayretler içinde bağıarak tepki veren insanların arasından geçip kahveye vardım. Kahvenin önündekiler beni görünce, hemen içeri aldılar ve tek tek sorguladılar. “Nereden geldin? Kimin oğlusun? Yolunu mu kaybettin?” Buna benzer bir sürü soru içinde kalakaldım. Yarım yamalak adımı söyledim ve kimlerden olduğumu anlatmaya çalıştım. Yolumu kaybetmediğimi, kahveye oturmak için geldiğimi söyleyince, fırçayı yedim tabii ki. “Görmüyorsun, evden niye çıktın?” dedi amcanın biri. Ona bir şey diyemedim tabii. O günden sonra, sürekli kahveye gitmeye başladım. Zinciri kırmıştım yani. Kendimce sosyalleşmenin ilk adımını atmış oldum böylece. Kahvehanenin bana hiçbir faydası olmadı diyemem. Çok zamanım ziyan oldu. “Kahvede nasıl zaman geçiriyordun?” diyeceksiniz haklı olarak. Adı üzerinde, kahvehane burası. Zaman geçirmek için oyun bilmek, oynamak gerek. Bense sadece gidip çoğu zaman kimsenin gelip oturmadığı bir masaya oturuyordum tek başıma ve oradaki insanların birbirleriyle iletişimlerini dinliyordum. Şimdi düşünüyorum da ne kadar gereksiz seslerle kulak kirletmişim! Yaklaşık üç yıl bu şekilde geçti.

Yine kahveye gittiğim bir gün, bir yakınımız bana Trabzon’da bir derneğin olduğunu ve bunların yiyecek, giyecek yardımı yaptığını anlattı. Ben de bizimkilere anlattım. Babam, “Hemen başvur oraya” telkininde bulununca, 2001 yılının 1 Mayıs günü Trabzon’a indim. Ve Altınokta Körler Derneği’ne üye oldum. İşte bu, hayatımın dönüm noktası diyebilirim. Orada bana İstanbul’da bir Rehabilitasyon Merkezi’nin olduğunu, istersem buraya gidip okuyabileceğimi söylediler. Aradığım fırsat buydu. Babamın 15’imde göndermediği okul, 21 yaşında tekrar karşıma çıkıyordu. Ancak şimdi daha kararlıydım. Bırak babamı, dünya karşı dursa, okuyacaktım. O zamanlar bu sözü nerede duydum hatırlamıyorum ama aklıma yerleşmişti, “Boğulursan büyük denizde boğul, derede ziyan olma!” Dernek aracılığıyla İstanbul’daki Rehabilitasyon Merkezi’ne başvurduğum. Okula alınmam o kadar kolay olmadı. Önce buradaki Sosyal Hizmetler Kurumu’nun “eğitim almaya uygun mudur?” incelemesi

yapması gerekiyordu. Gelip köyde soruşturdular. Fakir midir, babası ne iş yapar? Hakkımızda her şeyi öğrenip bizim eve geldiler. Uzmanın evde bana söylediğini aynen aktarıyorum: “Biz araştırdık, senin baban Almanya’da çalışıyor. Bu durumda, senin durumun iyi. Orada parasal durumu iyi olmayanlar okuyabiliyor. Sen, yararlanamazsın.” Ben de, “Babam oraya bir defalığına gitti ve inşaat işçisi. İş bitince, dönecek” dedim. Böyle söyleyince aralarında konuşup birbirlerini ikna ettiler. “Tamam” dedi birisi, “Biz seni arayacağız.” İki hafta sonra aradılar. “Okula kabul edildin” dediler. “Eylül’de başlayacaksın”. Ben, sevincimden konuşamadım. İlk heyecan geçtikten sonra, asıl ikna etmem gerekenler yani ailem geliverdi aklıma. Hemen anlattım her şeyi bir çırpıda. Annem kaygıyla sevinme arası “Nasıl gidersin oralara, yapabilecek misin?”. Annemi ikna etmek kolaydı, asıl sorun babamdı. Tepkisi ne olacaktı! Tahmin ettiğim gibi oldu. Babam onay vermedi. “Benim seni oralarda okutacak param yok. Hem sen tek başına orada yaşayamazsın. Konu kapanmıştır” deyip kestirip attı. Ancak ben kararlıydım. Asla vazgeçmeyecektim. Mutlaka gidecektim İstanbul’a. Başladım düşünmeye, “Nasıl gidebilirim?”. Aklıma parlak bir fikir geldi. “Bir dernek var, yiyecek, giyecek yardımı yapıyor. Almak için derneğe gitmek gerek” dedim bizimkilere ve Trabzon’a gitmek için köyden ayrıldım. Bu arada kardeşimin verdiği destekten bahsetmeliyim. İstanbul’a onunla birlikte kaçtık. Okula gittik. Orada da mülâkata aldılar beni. “Nereden geldin? Buraya niye geldin?” vb. sorularla karşıladılar beni. Ben sadece şunu söylediğimi hatırlıyorum: “Tüketmek değil, üretmek istiyorum. Bunun için size geldim”. Bu, benden beklemedikleri bir cevaptı. Hemen o küçümseyen üsluplarını değiştirdiler. Başladılar hemen “Nuri’ciğim, okulun belli kuralları var. Sana verilecek araç gereçlere zarar verirsen, parası senden alınır. Okulda siyaset benzeri görüş yaymak yasaktır...” Ben, “Hepsini kabul ediyorum” deyince, bir imza attırdılar ve okula başladım.

Orada kaldığım beş buçuk aylık sürenin bana eğitim anlamında oldukça faydalı olduğunu söyleyebilirim. Okuldaki rehabilitasyon eğitiminin özgüven açısından çok değerli olduğunu söylemeliyim. Okulda verilen beş buçuk aylık eğitimde başarılı olan öğrencileri bir yıl süren masaj eğitimine çağırıyorlardı ancak benim çağrılacağım konusunda hiç umudum yoktu. Çok silik bir karakterdim. Okulda Korkardım, konuşurken telaffuz hatası yapıp mahcup olurum korkusu hâkimdi bende. Bunda oradaki hocalarımızın ve arkadaşlarımın da etkisi vardı. Bu eğitim sürecinde okuldaki hocalarımdan takdirini kazandım ve bir yıl sürecek olan masaj kursuna çağırıldılar. Tam bu noktada, bu kursa gitmeden önce yaşadığım boşluktan bahsetmeliyim. Beş buçuk aylık eğitim bitince, köye döndüm. Müthiş bir boşluğa düştüğümü anlamıştım. Ne yapacağımı bilemiyordum. Bir süre evde bocaladıktan sonra, yine Trabzon’a, derneğe gitmeye karar verdim. Derneğe gittiğimde, “İlkokul diploması almak ister misin?”

dediler. Ben de “Tabii ki, İstanbul’da alamamıştım” deyip balıklama atladım. Yani bu sayede İstanbul’da öğrendiğim Braille alfabesini geliştirebilecektim. Kursun öğretmeni, şansıma görme engelliydi. Sevgili Nihal Öğretmenim sayesinde Braille okuma-yazmayı geliştirdim. Nihal Öğretmen, bana Braille yazılı kitaplar verdi. Onun sayesinde kitap okumayı çok sevdim. Bu arada masaj kursundan çağrılıyordum. Hemen gittim tabii ki. Bir yıl orada kaldım. Güzel insanlar tanımanın yanı sıra, hep yeni bilgiler öğrendim bir yıl içinde. Her güzel olayın bir sonu olduğu gibi bu okulun da sonu gelmişti. Tekrar kürkçü dükkânına döndüm. Ancak, bu defa eğitimini aldığım bir mesleğim vardı. Çalışabilecektim. Hiç zaman kaybetmeden Karadeniz Teknik Üniversitesi Farabi Hastanesi’ne başvurduğum. Staj yapmak istediğimi söyledim. Bu stajı yapmaktaki amacım, mesleği yapabileceğimi göstermekti. En azından özel kuruluşlarda çalışabilmek için referans edinmekti. İki aylık staj döneminden sonra, hastane yönetimi tarafından yaptığım işin beğenildiği ve istersem orada çalışabileceğim ifade edildi. Ben de mutlulukla kabul ettim. İstedğim olmuştu işte. Eğitimi aldığım mesleği yapacaktım! Hastaneden haber beklemeye başladım. 4-5 Ay geçti. Ne bir selam ne bir haber gelmeyince gidip bir sorayım dedim. Sordum “Beni arayacaktınız, ne oldu?” diye. Yetkililerden biri “Nuri Bey, sen stajını yaptın ve bizimle işin bitti” dedi. Ben de “Hocam, benimle çalışacağınızı söylemişsiniz, arayacaktınız” deyince, “Nuri Bey, işçi alım yetkimiz yok, başarılar diliyoruz” cevabını verip uğurladılar. Umutları suya düşmüş bir testi gibi ayrıldım oradan ancak “Vazgeçmek yok” dedim.

O sıralar, açıktan ortaokulu bitirmeye çalışıyordum. Liseyi de bitirecek, sınavlara girecektim ve mutlaka ekonomik özgürlüğümü elde edecektim. O dönemde sürekli kitap okuyacak, bilgi eksikliğini gidermeye çalışacaktım. Öyle de yaptım. Sürekli okudum. Aynı zamanda, bilgisayarla tanıştım. Bilgisayarı bir sesli programla kullanabileceğimi öğrendim. Hemen bir bilgisayar alıp programı kurdum. Tabii, bu süreçte programın nasıl kullanıldığı konusunda hiçbir bilgiye sahip değildim. Uğraşa uğraşa, yap-boz mantığıyla bunu da öğrenmiş oldum. Şimdi Trabzon’da bu programı kurabilen iki kişiden biriyim. Bu arada ortaokulu bitirmiş, liseye kayıt yaptırmıştım. Kurumların açtığı bütün sınavlara giriyordum. Girdiğim sınav sayısı, aklımda kaldığı kadarıyla 12 filan. Ancak bir türlü olmuyordu. Umutlarım kırılmaya başlamıştı. Sınav kazanmak için yeterli bilgiye sahip değildim. Daha çok çalışmam gerekiyordu. 2010 yılıydı, Sağlık Bakanlığı sınav açmaya karar vermişti. “İşte” dedim, “bir fırsat daha”. Bu sefer başarabilirdim. Sınava çalışmak için beş aylık bir sürem vardı. Çalışabileceğim bütün kaynakları toparlayıp hemen başladım. Gece gündüz demeden sürekli çalıştım. Bu süreçte yaşadığım bir olaydan bahsetmek istiyorum. Yayladan köye dönerken, kulağımda kulaklık hem yürüyor hem de ders dinlemeye çalışıyordum. İyice

dalmıştım derse, uçurumdan aşağıya düşmem beni kendime getirdi. Toparlanıp ayağa kalkınca, ölmediğimi, bir yerimin kırılmadığını anlayınca, işte orada anladım ki bu sınavı kazanacağım! Daha sıkı sarıldım çalışmaya. Çalışıyor, çalışıyor, çalışıyordum... Ve nihayet sınav zamanı geldi. Ben hazırdım, en ince ayrıntısına varıncaya dek Tarih'e, Türkçeye, Vatandaşlık'a yani Matematik hariç bütün derslere çalışmıştım. Sınava girdim ve ilk soru okunur okunmaz, şıkları duymadan cevap verdim. 2 ,3 ,4 derken kırkinci soruya kadar kayıpsız geldim. Geriye kalan on matematik sorusundan beş tanesini de tutturunca, 92 puan almayı başarmıştım. Müthiş bir mutluluktu. Başarmıştım işte sonunda! Onca çalışmanın, uğraşın karşılığını alacaktım. Ekonomik özgürlüğe bir adım kalmıştı.

Puanlar açıklandıktan sonra, tercih yapmamız istendi. Ben de, bana en yakın olan Akçaabat Devlet Hastanesi'ni tercih ettim. Bir ay gibi kısa bir süre bekledikten sonra, arayıp Akçaabat Devlet Hastanesi'ne başlayabileceğimi söylediler. Neyse efendim, bütün o karmaşık işlemlerden sonra 24 Mart 2011 sabahı ilk iş günüm başlamış oldu böylece. "İlk gün nasıl olacak, beni nereye verecekler, verecekleri işi yapabilecek miyim?", bütün bu karmaşık düşüncelerle hastaneye gittim. Personel birimine gidince, "Müdür Bey'e gideceksin" dediler. Ben de gittim. Müdür Bey, beni sıcak bir edayla karşıladı. "Hayırdır?" dedi, "Bir sorunun mu var, niye geldin?" Ben de, "Burada işe başladım memur olarak efendim" dedim. Müdür Bey, "Ama sen burada ne iş yapacaksın ki, nasıl çalışacaksın? Görmüyorsun" teşhisini koydu hemen. Ben de "Masaj sertifikam var, bilgisayar kullanıyorum, bunlarla alakalı işleri yapabilirim" dedim. Müdür Bey, "Nasıl yani, sen şimdi bilgisayar mı kullanıyorsun? Olmaz ki, görmeden nasıl kullanacaksın?" Bense cevaben "Müdür Bey, bizim bilgisayarı kullanabilmemiz için ekran okuyucular var. Bu ekran okuyucu bize ekrandaki görüntüyü seslendiriyor" dedim. Müdür Bey hayretler içinde kalarak "Tamam" dedi. "Şimdilik santrale verelim seni, bir bakalım" deyince, ben "Müdür Bey, bütün görme farklılığı olanlar santrale veriliyor. Ben bilgisayar kullanabiliyorum. Masaj yapabiliyorum. Buralarda değerlendirseniz, olmaz mı?" diye karşılık verdim. Sonunda ise, "Sen şimdilik santralde çalış, ileride istediğin birime veririz" karşılığını aldım ve razı oldum. Santralde başladım.

Burada biri ortopedik engelli, diğeri bilgisizliğini ve cahilliğini kendine engel edinen olmak üzere iki kişiyle çalışacaktım. İşim bir hayli zordu. Çünkü beni "Sen burada çalışamazsın, burası çok yoğun, biz arada bir lavaboya çıktığımızda, yerimize sen bakarsın" cümleleriyle karşıladılar. Ben de "Bir işi yapacaksam, doğru düzgün yapmak isterim, müsaade ederseniz, nasıl çalışacağıma ben karar vermek isterim" dedim ve işe başladım. Bilgisayarım yok, çalışabileceğim hiçbir materyal yok, işe hastanenin bütün dâhili numaralarını kabartmaya çekip bir haftada ezberleyerek başladım. Dizüstü bilgisayar temin

ederek bana vermedikleri bilgisayarı kendim almış oldum. Yapacağım işi en iyi şekilde öğrenip kendi sistemimi kurdum. Bana telefonu emanet etmeyenler, santraldeki her şeyi bana sorar oldular.

Sonuç olarak “Bir mum, kocaman bir karanlığı deviriyor, bir insan neleri devirmez ki” düşüncesiyle, aynı hızla ilk günkü kararlılıkla mücadeleye devam ediyorum. Ben tam anlamıyla bu mücadelenin hakkını verebildiğimi söyleyemem ama en azından benden sonrakilere iyi bir örnek olacağımı umut ediyorum. Son olarak, şairin dediği gibi “Ömür, umuttan önce bitmeli” diyorum. Sahip olduğumuz en güzel değerdir, yaşanılabilir mutlu bir hayat. Sevgiyle.

Körlük, Toplum Bizim Karşımızda Mı?

Çeviri: Amine Ennur Aksoy

Son Okuma / Düzelti: Soner Çoban

amineennur.aksoy@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Ulusal Körler Federasyonu Eski Başkanı Kenneth Jernigan'ın, yıllık NFB genel kurulunda yaptığı konuşması:

Chicago, 3 Temmuz 1975

Turuncu gagalı martı, gölgemden korkup yanımdan kaçtığında, yukarı bakıyorum ve suyun üzerinde gülen güneşi görüyorum.

Anneler ve babalar disiplin için bağırıp çocuklarına vurduklarında, yukarı bakıyorum ve güneşin, geçici bulutları çocuğun yüzünü saklamak için cezbedtiğini görüyorum.

Köpeği olmayan kör adam eve gidiş yolunu kaybettiğinde, güneş batarken onun tek başına gittiği yolu düzelden yabancıyı görüyorum.

Merak ediyorum: Kuşların korkmadığı, küçük çocukların ağlamadığı ve körlerin gördüğü bir ülke var mı?

Güneşin martılara gülmediği, çocuklardan saklanmadığı ve kör adamın yalnızken gitmediği bir yer.

Kaliforniya'daki bir kahvehanenin duvarında görünen bu şiir, insanlığın hem en iyi hem de en kötü özelliklerini dikkate değer ölçüde (sadece küçük evrende olsa bile) tasvir ediyor: Şefkat, bağnazlık, duyarlılık, duygusuzluk, endişe, kibir, algısal farkındalık ve tamamen anlayış eksikliği. Bu, Kuşkusuz körlüğe gelince, en karanlık orta çağlara dair her yanlış anlamayı örneklemektedir. Kör adam (köpeksiz ya da başka türlü) diğerlerinden daha yalnız; - güneşin kendisinin bile kör adamın içinde bulunduğu zor durumdan kaçması gerekecek kadar kötü olduğunda, yas tutulması gereken körlük değil, sosyal tutumlar ve kültürel mirastır – yıkılmış ruhun ve parçalanmış gönlün esas nedenleri. İkinci sınıf statü ve derin umutsuzluk, görme eksikliğinden değil, fırsat eksikliğinden, kabul edilememekten, yasalar altında eşit muamele görmemekten ve (her şeyden önce) anlayış eksikliğinden kaynaklanmaktadır.

Kahvehane şairi sadece körlükten bahsetmekle kalmıyor, aynı zamanda (şüphesiz bilmeden) örgütlenme nedenimizden de bahsediyor; çünkü karşılaştığımız temel sorun körlüğün kendisiyse (fiziksel görme kaybı ve onun sözde içsel sınırlamaları) toplu eylemin işlevi çok azdır. Şiirin ifade ettiği gibi, tek çözüm, "kuşların korkmadığı, küçük çocukların ağlamadığı ve körlerin gördüğü bir ülke" ise, toparlanıp konuyu uzmanlara bıraksak iyi olur. Ve bu bile, gerçek bir çözüm olmayacak; çünkü (mevcut bilgi ve öngörülebilir teknoloji ile) bugün kör olan çoğumuz bu şekilde kalacağız, hepsi o kadar. Eğer gerçekten bunun yolu buysa, doktordan, vaizden ve psikiyatristten elimizden geldiğince teselli bulalım, kararlılığımızı gösterelim ve bunu tek başımıza yapalım; benzer dertleri olanların, (en iyi ihtimalle) bize sadece ne olmadığımızı ve asla ne olamayacağımızı hatırlatanların arkadaşlığını aramadan...

Ama elbette, bunun yolu bu değil, asla olmadı. İçimizdeki her şey, onu reddeder. Tüm deneyimlerimiz bunu reddediyor. Eğitim ve fırsatla, görenle mutlak eşitlik koşullarında rekabet edebileceğimizi biliyoruz ve ayrıca görenlerin (eğitim ve doğru bilgi ile) bizi olduğumuz gibi (sıradan insanlar, ne özellikle kutsanmış ne de özellikle lanetli) kabul edebileceğini de biliyoruz, kendi yolumuzu çizip kendi hesabımızı ödeyebiliriz.

Ulusal Körler Federasyonu, bu sebeple ortaya çıktı. 1940 yılında, yedi eyaletteki küçük bir kör insan grubu, harekete başlamak için Pensilvanya Wilkes-Barre'de bir araya geldi. Başlangıçta çoğunlukla inanç ve hayaller vardı ama bu bir nesil önceydi. Bugün (50.000'den fazla üyemizle), her eyalette ve Columbia bölgesinin yerel bölümlerinde ulusal çapta bir mücadele veriyoruz. İvme kazanan bir hızla ihtiyaçlarımızın, potansiyelimizin ve kimliğimizin farkına vardık. Görenlerin sayısı da arttı ve şimdi bizimle birlikte yürüyorlar ancak halkın büyük bir kitlesi, medyanın çoğunluğu ve sosyal hizmet kuruluşlarının büyük bir bölümü hala Federasyon öncesi terimlerle düşünüyor.

Derinlerde (içgüdüsel düzeyde) bizi aşağılık, beceriksiz, neşe ve üzüntü dolu bir günlük yaşam sürdüremeyen ve ister istemez onlardan daha az şanslı olarak görüyorlar. Geçmişte kendimizi başkalarının bizi gördüğü gibi görme eğilimindeydik. Sınırlarımızla ilgili kamuoyunun görüşünü kabul ettik ve bu nedenle, bu sınırlamaları gerçeğe dönüştürmek için çok şey yaptık. Ama artık değil! O gün sona erdi.

Bizim sorunumuz çoğu insanın hayal ettiğinden o kadar farklı ki, bu sorunun varlığını anlamak onlar için bile zor. Bizim sorunumuz körlük değil; sempati, iyi niyet veya yaygın yardım ve nezaketten yoksun olmamız da değil. Bunu çokça gördük - aslında oldukça fazla.

Aksine, biz (günümüz deyiimiyle) bir azınlık olarak algılanmadık. Yine de biz tam olarak buyuz - terimin ima ettiği her Şeyle birlikte bir azınlık...

Abartıyor muyum? 1972 yazında Ulusal Körler Federasyonu Chicago'da kongresini yapmıştı. Yerel bir televizyon kanalı, haber yapması için siyah bir muhabir gönderdi. Muhabir, doğrudan sergi salonuna gitti ve filminin çoğunu çeşitli mekanik yardımcılar ve aletleri fotoğraflamak için kullandı. Hikayesini tamamlamak için bana geldi ve hepsinin değeri ve faydası hakkında yorum yapmamı istedi.

Ona, eğer NAACP veya Urban League'in ulusal bir toplantısında olsaydı ve bir muhabir gelip ayakkabı parlatma ve karpuz yeme yarışmasını fotoğraflamak için orada olduğunu söylesedydi, nasıl hissedeceğini sorarak dolaylı bir Şekilde yanıt verdim. Bundan hoşlanmayacağını söyledi.

ÇN: NAACP (Siyahi İnsanların ilerlemesi için ulusal birlik) onların siyasi, sosyal, ekonomik ve eğitim ile ilgili eşitlik haklarını garanti eden oluşum.

ÇN 2: Urban League, New York'ta Afrika kökenli Amerikalılar için sosyal ve ekonomik adaleti savunmak, bütün Amerika'da ise ırkçılığa karşı durmak için kurulmuş tarafsız, önemli bir sivil haklar organizasyonu.

"Pekala" dedim. "Diyelim ki muhabir başka bir yol izledi. Tüm zamanını ve filmini, bu grubu en başta bir araya getiren asıl problemleri göz ardı ederek toplantının bir yan çıktısı olarak tesadüfen sergilenen bir alet ve cihaz gösterimine harcamak istedi. Bundan da hoşlanmayacağını söyledi. Aslında, ayakkabı parlatma ve karpuzla ilgili soru kolayca kötülenebilirdi; diğer yaklaşım da bir o kadar kötüyken, çok daha az görünürdü ve bu nedenle muhtemelen daha yıkıcıydı.

Daha sonra ona toplantılarımızdan birine gelen bir muhabirden bahsettim. "Bowling yapan körlerin ve köpekleri olan bazı üyelerin fotoğraflarını çekmek istiyorum" demişti. Bu muhabire; işverenlerin çalışmamıza izin vermemesini, havayollarının uçağa binmemize izin vermemesini, otellerin kalmamıza izin vermemesini, toplumun dahil olmamıza / içeri girmemize izin vermemesini ve sosyal hizmet kurumlarının dışarı çıkmamıza izin vermemesini tartışmak için orada bulunurken, böyle bir hikayenin bir çarpıtma olacağını açıklamaya çalıştım. Bunu anlattığım için mutlu olduğunu, çok yardımcı ve aydınlatıcı olduğunu söyledi. Sonra ekledi, "Şimdi köpekleri ve bowling oyuncularını görebilir miyim? Acelem var."

Bu hikayeyi anlattığımda, siyah muhabir açıkça rahatsızdı. Gerçekten anlamış gibi görünüyordu ama yine de sergileri ve aletleri öne çıkarmayı isteyip istemediğini sorduğumda,

ayak diretti. "Birincisi," dedi, "filmimin tamamını zaten kullandım. İkinci olarak, editörüm bana bunu yapmamı söyledi, bu yüzden her şey olması gerektiği gibi." Televizyon kapsamı, programa göre ortaya çıkmıştı - olağan görüntü, olağan çarpıtma. Bowling, köpekler, bastonlar ya da sergilerde yanlış bir şey yok ama kötü bir manzaraydı.

Bir yıl sonra (Haziran 1973'te) bu kez farklı bir nedenle körler tekrar Chicago'daydı. Körler ve Görme Engellilere Hizmet Eden Ajanslar için Ulusal Akreditasyon Konseyi (NAC) toplanıyordu ve körler gösteri ve grev yapıyordu. 1960'ların ortalarında Amerikan Körler Vakfı tarafından kurulan NAC, uzun ve acı veren geleneğimizdeki iğrenç ve itici her şeyi, hükümet ve özel sosyal hizmet kurumları tarafından benimsenen gözetimciliği, vesayet statüsünü, yerleşik çıkarları, sindirmeyi, dışlamayı ve ikinci sınıf vatandaşlığı, (hala olduğu gibi) sembolize ediyordu. NAC'nin Yönetim Kurulu'nda temsil edilmeye yönelik girişimlerimiz, yuvarlak konuşmalar ve yapmacıklık, Tom Amca'nın kendileri ve efendileri dışında kimseyi temsil etmemeleri, tehditler ve misillemeler ile yanıtladı. Sonunda yorulduk ve bıraktık.

Bu yüzden (uyarı olmaksızın ve kendi tüzük ve politikalarını ihlal ederek) NAC, toplantısını Cleveland, Ohio'dan Chicago'da (inşaat ve tadilatın ortasında ücra bir motel) alarak bizden saklanmaya çalıştı. Onlarla yüzleşmeye geldik. Ve yalnızca birkaçımız değil, ulusun bütün körleri... Kısa bir bildiriydi ve yapılması zordu ama biz yüzlerce kişi, ülkenin her yerinden geldik: Kaliforniya, New England, Güney eyaletleri ve Ortabatı.

Büyük önemi olan bir gündü. Tarihte ilk defa, bir halk olarak körler (sadece yerel bir grup veya belirli bir kesim değil), toplu eylem için sokaklara çıkmak üzere seferber olmuştu. Eyalet heyetleri, afişler ve tabelalar, Chicago şehir merkezinde yürüyüşler ve Civic Center Plaza'da bir miting vardı. Haber değeri var mıydı? Gazeteciliğin bildiği her ölçüte göre, cevabın "evet" olması gerekirdi.

Ama 21 Haziran 1973 Perşembe tarihli Chicago Tribune Gazetesi'nde gösterilerle ilgili tek bir satır bile yoktu. Tribune, bizi unutmuş değildi. Bilakis, körler hakkında sadece bir değil, iki hikaye vardı. Tarihte körler tarafından yapılan ilk ulusal gösteriden daha fazla haber değeri taşıyacak kadar önemli olan bu hikayeler nelerdi? Birinin başlığı "Meşgul kör adam çocuklara yardım etmek için zaman buluyor", diğeri ise "Kör ama şehir okulunda orkestrayı yönetiyor" başlığıydı.

Ne yorum ama! Bütün hepsi buydu. Körler özellikle müzikte yeteneklidir. Ayrıca onlar maruz ve mahrumdurlar. Bu nedenle, onlardan biri (sadece normal şeyi yapmak ve almak yerine) onu olumlu bir biçime dönüştürüp başkalarına (özellikle çocuklara) verdiğinde,

insan ilgisi ve haber değeri vardır. Martin Luther King, Chicago'daki ilk siyah gösterileri yönetiyor olsaydı ve gazeteler bunu görmezden gelseydi - bunun yerine "Meşgul siyah adam çocuklara yardım etmek için zaman buluyor" ve "Siyah ama orkestrayı şehir okulunda yönetiyor" diye yazsalar ne olurdu? Sanırım ne olacağını biliyorsunuz, ben de öyle. Çok büyük boyutlarda bir sansasyon olurdu. Ama aktardığım olaylar neredeyse rutin bir mesele olarak, bir farkındalık veya dalgalanma olmadan geçip gitti.

Söylediklerime perspektif içinde bakılmalıdır. Tribune yazarları ve Chicago basınının diğer üyeleri bizi aşağılamaya veya bize karşı komplo kurmaya çalışmıyorlardı. Geleneğin onlara yazmayı öğrettiği şeyi yazarak, gördükleri gibi adlandırıyorlardı. Toplumun başka herhangi bir kesimi gibi şüphesiz onlar da dürüst ve iyi niyetli insanlardı (ve öyleler). Bu bir ahlak ya da dürtü değil, anlayış meselesiydi. Her şey, onların körlük hakkındaki düşünceleriyle bağlantılıydı. Acıma, telafi edici yetenekler, müzikal yetenek, ilham, zorluklara karşı cesaret, karanlık dünya, yürek parçalayan trajedi - bunları onlar (ve hatta editörleri) sıradan, insanın ilgisini çeken, lafi bile edilmeyen şeyler olarak anlayabilir. Ama bir azınlık olarak körler? Ayrımcılık? Yürüyüşler? Sosyal hizmet kurumlarıyla yüzleşme, körlere yardım etmeye çalışan insanlar? Anlamsız! Muhabirler, bunu anlayamadı ve (en azından duygusal düzeyde) inanmadılar. Peki, bunu nasıl yazabilirler? Ve yapsalar bile, editörleri bunu nasıl onaylayabilir veya halk nasıl benimseyebilir? Unutun gitsin. Bunu düşünmeyin. Bir yana bırakın.

Tabii ki, basının tutumları daha geniş bir toplumun temsilcisi ve durum kesinlikle benzersiz değil. Tam 50 yıl önce siyahlara böyle davranılıyordu. Bir araya toplanmışlar ve tek bir karikatür olarak görülmüşlerdi - iyi huylu, sorumsuz, ritmik, değişken ve sahtekâr - ikinci sınıf bir karikatür. Siyah bir insana, sahnede ya da filmlerde hiçbir zaman düzgün bir rolde yer verilmedi, sadece ayak sürüyen, neşeli bir aptal olarak gösterildi. Bunlar; Amos ve Andy, Remus Amca ve Jemima Teyze idi; ve sadece siyahlar değil, hepimiz anlamadaki başarısızlık, umursama kaygısının ve eyleme geçme cesaretinin olmaması nedeniyle, gelecek nesillerin yaralarını taşıyacağız.

ÇN: Amos ve Endy, 1928 yılına dayanan ve ilkin komedi içerikli radyo programı olarak yayımlanan yapımın iki siyah karakteridir. Bu karakterler genel olarak Afro-Amerikalı'lara yönelik bilinen kalıp yargılarla örtüşmektedir. Yine de ırkın ötesine geçen birtakım evrensel olguları anlattığı da düşünülür. Sonraki 35 yıl içerisinde farklı formatlara ve televizyona uyarlanarak devam ettirilmiş, Amerikan halkı arasında oldukça popülerleşmiştir.

ÇN2: Uncle Remus / Remus Amca, Joel Chandler Harris tarafından yaratılan bir çocuk kitabı karakteridir. Afrika kökenli Amerikalıların halk hikayelerini anlatan bir anlatıcı karakter olarak kurgulanmıştır.

ÇN3: Aunt Jemima / Jemima Teyze, halk ozanları tarafından seslendirilen Yaşlı Jemima Teyze şarkısındaki kadındır. Beyaz "efendisinin" çocuklarına bakıp onları beslerken kendi çocuklarını ihmal eden sadık siyah "köle" kalıp yargısını temsil eder. Ayrıca uzun yıllar, bir Amerikan glikoz şurubu markasının da adını ve logosunu temsil etmiş, sonra marka ve logo değiştirilmiştir.

Elli yıl önce siyahlardı. Bugün körler. Ama örgütlüyüz ve hareket halindeyiz. Kavga veya karşılıklı meydan okuma istemiyoruz ama yapmamız gerekeni yapacağız. Artık ikinci sınıf vatandaş olmaya hevesli değiliz. Bize ayrımcılık olmadığını - körlerin azınlık olmadığını söylüyorlar. Ama kim olduğumuzu biliyoruz ve asla geri dönmeyeceğiz.

Yalnızca Chicago'yu seçtiğimi ve bunları anlattığımı düşünüyorsanız, New York'un da aşağı yukarı aynı olduğunu söyleyeyim. Temmuz 1973'te (Chicago'daki NAC gösterisinden sadece bir ay sonra), o zamana değin dünyanın herhangi bir yerinde toplanmamış en büyük kör insan grubu New York'ta buluştu. Neredeyse bir hafta boyunca umutlarımızı ve sorunlarımızı tartıştık - planladık ve hayal ettik. Bizden yaklaşık 2.000 kişi NAC karargahına yürüdü. Önemli miktarda yerel radyo ve televizyon yayını, birkaç tane de gazete muhabiri vardı. Ulusal olarak neredeyse hiç kıpırtı yoktu. Bunu, sadece biraz önceki gibi açıklayabilirim.

Bu bir komplo ya da kasıtlı olarak küçültme değildi. Bazı yönlerden daha kötüydü çünkü bir birey, önyargı ve baskıdan utandırılabilir ancak bu, yardımseverlik ve nezaketten nadiren olur. Anlamadılar; buna inanmadılar; ve (her şeyden önce) nasıl yazacaklarını bilmiyorlardı. Görüntüye ve yerleşmiş fikre uymuyordu.

Bir zamanlar Ulusal Körler Federasyonu'nun yerel bir öğrenci bölümü, körlükten bahseden reklamları analiz etmeyi üstlendi. İnsanların sigarayı bırakmalarına yardımcı olacak bir reklam dikkatlerini çekti ve aşağıdaki yazışmalarla sonuçlandı:

CAMPANA ŞİRKETİ

Purex Corporation Limited Batavia, Illinois Bölümü

SAYIN Bayım: Nisan toplantımızda, İnsanların Sigarayı Bırakmasına Yardım Etmek için Üniversite Planınızdan bir reklamın bir kısmını okuduk. Metin kısmen şöyle diyor:

"Gözleriniz kapalı olarak sigara içmeyi deneyin ve sigara içmenin ne kadarının görsel

olduğunu görün. Kör insanlar nadiren sigara içiyor, sadece yangın tehlikesi nedeniyle değil, sigara içmenin bu görsel yönlerinden etkilenmedikleri için." Kör insanlar, gören arkadaşları kadar ve sık sık sigara içtikleri için hem kör hem de görenler, yangın tehlikesi konusunda birbirlerine benzer şekilde, çok az bilinçli endişeye sahip olduklarından, BANTRON reklamınızı hem yanlış hem de rahatsız edici bulduk.

BANTRON ile ilgili bilgilerinizi yeniden okumanızı ve düzeltilebilmesi için körlük hakkındaki yanlış kanıları görmenizi umuyoruz.

Çok teşekkür ederiz.

Kibar bir mektup - mantıksız, kavgacı veya suçlamalarla dolu değil. Cevap, yüksek sesle ve net bir şekilde geri geldi - belki de yazarının amaçladığından veya fark ettiğinden daha fazlasını söylüyordu:

29 Nisan tarihli mektubunuz için teşekkür ederim. Görme engelli insanların sigara içmemesine dair kapsamlı genellemeler hakkındaki yorumlarınız çok iyi karşılandı ve gerçekten de Bantron paket talimatlarını incelememe neden oldu. Henüz sigara içen kör bir kişiyi tanımamış olsam da, (a) bu konuda buradaki herkesten daha uzmansınız ve (b) ateşten korkan kör insanlar gibi herhangi bir genelleme, solak insanlar beceriksizdir, siyahlar tembeldir, İtalyanlar gangsterdir, Yahudiler kurnazdır, Almanlar savaşıdır ya da Iowalı'lar mısır yetiştiricileridir, doğaları gereği savunulamaz ve yanlıştır.

Ne yazık ki, Bantron yüksek hacimli bir ürün değildir ve paket talimatlarının bir sonraki yeniden tasarımı ve yeni talimatların dağıtımına ulaşması biraz zaman alabilir. Aslında, önerilerinizin somut meyvelerini vermesi yıllar alabilir. Ancak bunlar dikkate alındı ve zamanı geldiğinde hareket edilecektir.

Sıradan bir cevap (neredeyse laubali denebilir). Reklamdaki körlük hakkındaki ifadelerin muhtemelen yanlış olduğu ve ofisteki hiç kimsenin konuyla ilgili gerçek bir bilgiye sahip olmadığı ya da bu nedenle herhangi bir şekilde veya başka bir şekilde sahip olmayı umursamadığı oldukça basit bir kabul. Hayatların zarar görmüş olabileceği veya fırsatların kaybedilmiş olabileceğinin kabulü yok. Yalnızca, "... önerilerinizin somut meyvelerini vermesi yıllar alabilir. Ancak, bunlar dikkate alındı ve zamanı geldiğinde hareket edilecektir." Ne duyarsızlık! Ne küçümseme! Ne küstahlık!

Ulusal Körler Federasyonu'nun mutlak gerekliliğinin ne  r t lemez bir kanıtı! Yine de bize ayrımcılık olmadığını, azınlık olmadığımızı söylüyorlar. Ama kim olduğumuzu biliyoruz ve asla geri dönmeyeceğiz.

Sadece reklam yazarları ve çalışan basınla değil, aynı zamanda Bay Magoo - sevimli Bay Magoo ile de mücadele etmeliyiz. Magoo, her şeyi eline yüzüne bulaştıran, bir dizi gaf ile pot kıran neredeyse tamamen kör bir adam. Telefon direklerine doğru yürüyüp, çarpınca onlardan özür diliyor  nk  onların insan olduğunu düşünüyor, yangın musluklarının başını okşayıp onlarla çocuklar gibi konuşuyor, harabe ve felaketin eşiğinde yarı tamamlanmış g kdelenlere doğru yürüyor. Eğlenceli  nk  göremiyor ve böyle aptalca beceriksizlikler yapıyor. Buna Aldırmayın, körlük böyle değil. Dünyadaki hiçbir k r kişi, telefon direğine çarpıp bunun bir insan olduğuna inanacak kadar beceriksiz veya aptal değil, bir yangın musluğunun tepesini bir çocuğun başı gibi düşünmez veya açık bir binanın kirişlerine doğru yürümez. Kalıp yargıyı besliyor, bu yüzden şamatalı biçimde komik.

 N: Mr. Magoo / Bay Magoo, ilk olarak 1949'da Disney Animasyon stüdyolarında oluşturulmuş bir çizgi film karakteridir. Konuşmacının yukarıda da bahsettiği gibi, miyop nedeniyle birtakım sakarlık/beceriksizlikler üzerinden komik anların yaratıldığı kurgulardır. 1997 yılında animasyon olarak değil gerçek karakterlerle filmi de çekilmiş, hatta NFB / Ulusal Körler Federasyonu bu filmin çıkışını protesto etmiştir.

Ama bunun k r insanlara - kamusal imajımıza ve özel hayatlarımıza tesiri nedir ? Birkaç hafta önce Indianapolis'teki k r bir kadından bir telefon aldım. "Geçen gün kendisi de k r olan bir arkadaşımın evindeydim ve dört yaşındaki oğlu televizyonda Bay Magoo'yu izliyordu. Kırgınlık ve şaşkınlık içinde annesine döndü ve dedi ki, " Anne, neden seninle dalga geçiyorlar?" Arayan kişi, aynı hafta daha sonra sokakta yürürken k  k bir çocuğun ona t k rd ğ n  ve "Sen yaşlı Bay Magoo'sun" dediğini söyledi. İki olay bir araya gelince o kadar sarsılmıştı ki, Federasyonun bu konuda ne yapabileceğini sormak için aramıştı.

Tabii ki, bu olumsuz davranış k  k çocuklarda ve hatta genel olarak toplumda şaşırtıcı değil; ama elbette sosyal hizmet kurumlarından, bize yardım etmek için kurulmuş ve bilgili olduğu varsayılan kişilerden daha iyisini bekleme hakkına sahibiz. Yine de, Seattle'da kendisini Görme Engelliler için Toplum Hizmetleri (son derece saygı duyulan ve United Way tarafından onaylanmış) olarak adlandıran bir ekip, bu baharda Bay Magoo'yu halkla ilişkiler ve finansmanın ana odağı yapmaya karar verdi. Washington'a bağlı  ye liderlerimiz protesto ettiler ancak işe yaramadı. Toplum Hizmetleri kurulundaki k r bir adam (Tom Amcalar

gerçekten acınası; ve böylesi insanlar için kotamız dolu) bunun komik ve hatta yapıcı olduğunu düşünüyordu. Ancak kurulun gören başkanı her şeyi bir perspektife oturttu:

Reklam mesajı [üyelerimizden birine yazdığı bir mektupta] özellikle körlerden sorumlu olan kişilere yöneliktir - körlerin kendisine değil. Kör kişinin kendisini mutlaka Bay Magoo ile özdeşleştirme eğiliminde olacağını düşünmüyoruz; aslında, çoğu kişi onun kim olduğunu bile bilmiyor olabilir ... Bay Magoo'nun zayıf görme yetisine sahip olmasının olumsuz bir yönü varsa, tümüyle daha etkili olmasıdır; tıpkı, kas gelişimi bozukluğu posterinde kötürüm bir çocuğun gösterilmesinin normal bir çocuğun gösterimine göre daha etkili olması gibi. (Bütünleyici vurgu).

Ne lanet bir kendini suçlama! Bir devrin sonu ve bir sistemin ölümü üzerine ne kadar ironik bir yorum. Yine de bize ayrımcılık olmadığını - körlerin azınlık olmadığını söylüyorlar. Ama kim olduğumuzu biliyoruz ve asla geri dönmeyeceğiz.

Halkın anlayışının resmini tamamlamak için, aşağıdaki yakın tarihli örneklerin üzerinde düşünün: Bir adam birkaç ay önce bana Colorado Springs'teki her kör insan için bir kedi veya köpek almak istediğini yazdı. "Beyaz bir baston ve bir köpek yavrusu ile küçük bir kör çocuk gördüm," dedi. Çok mutlu görünüyordu. Eğer yardımcı olacağını düşünüyorsanız Colorado Springs'teki her kör kişinin bir evcil hayvanı olduğunu görmekten memnun olurum. Kedi veya köpek."

California, Fresno'dan bir diş sağlığı öğrencisi bana şunları yazdı: "Görme engelli veya kör insanların diş bakımına ilişkin özel ihtiyaçları hakkında" Bir araştırma makalesi üzerinde çalışıyorum." (1) diş prosedürünün onlara uyum sağlamak için nasıl değiştirilmesi gerektiği ve (2) bu hastaların özel diş sorunları'nı belirlemeyi arzu ediyorum.

Yakınlarda kör bir kadın, safra kesesi ameliyatı için hastaneye kaldırıldı. Yatağının ayak ucundaki bir banda büyük harflerle: "Hasta kör ama kendi kendine yeter" yazılmıştı. Her şey, "ama" kelimesiyle şarta bağlanıyor. Ben mi kılı kırk yarıyorum? Pek sayılmaz. Hemen göze çarpmayan / güç algılanan bir şey mi? Çok değil.

Bir ceza ve sosyal reform uzmanı, kendi görüşüne göre, körlerin (suçlarına bakılmaksızın) cezaevine konmaması gerektiğini söyledi. "Suçlarının ciddiyeti hapsedilmeyi hak ediyorsa," dedi, "özel bir şekilde ele alınmalıdır." Diğer bir deyişle, "Cezaevinde" bile ikinci sınıf olmalı ve ayrı tutulmalıyız.

Tıbbi transkripsiyon öğretimi üzerine bir kitabın yazarı, çalışmalarının Braille alfabesine aktarılmasını istedi. "Size yazdım," dedi, "çünkü bu konunun körler için öğretimini

yıllarca izledim ve gereksiz bir şekilde acı verici ve uzun. Birinci sınıf transkriptler yapıyorlar ve öğrenme fırsatı için çok acıklı bir şekilde her zaman minnettar görünüyorlar."

ÇN: Tıbbi transkripsiyon, bir DNA diziliminden RNA'yı kopyalama işine verilen addır.

Dini bir örgüt, "Körler ile Temas Halindeki Gören Kişilere Nezaket İncelikleri" adlı bir kart dağıtır. Der ki:

Kör bir kişiyle tokalaşmak, gören bir kişiye gülümsemek gibidir. Öyleyse selamlaşırken ve kör tanıdıklarınızdan ayrılırken tokalaşın .... devirmeden ve dengeli bir biçimde tutmak çok zor olduğundan, Kör bir kişiye verilen bir bardağı asla ağzına kadar doldurmayın. Bunun yerine ona yeniden doldurun .... Kör bir kişinin önünde kendisine sempati göstermeyin. Araba sürerken, kör kişinin ellerini arabanın kapısına çarpmamaya dikkat edin. Ayrıca kolunu veya elini arabanın dışına uzatmadığına da bakın .... Yaklaşan kör bir insanı size geçiş hakkı vermesi için asla zorlamayın, çünkü rotasından her sapmak zorunda kaldığında yönünü kaybeder. ; Başka bir deyişle, körler kendileri için plan yapamaz veya başaramaz. Bunu onlar için yapın, onlar için de düşünün. Ve onlara acımayın - en azından yüzlerine karşı değil. Her şekilde nazik ve kibar olun.

Laf arasında, bana bu kartı gönderen Federasyoncu şöyle dedi: "Bunu aşağılayıcı ve saldırgan buluyorum."

Mayo Clinic'teki bir doktor şöyle yazmış: "Kör olduğunu ve yardım edilemeyeceğini söylediğim için üzgünüm. Hayatını kolaylaştırmak için yapabileceğiniz her şey çok takdir edilecektir."

Bu Pennsylvania'dan gelmektedir: Bugün Çalışma Teftiş Dairesi Başkanlığı tarafından Sağlık, Eğitim ve Refah Bakanlığı'ndan çıkacak yeni can güvenliği önlemleri uyarınca, bina tamamen federal şartnamelere ve standartlara uygun değilse, kör bir kişinin üçten fazla konuğu olan bir pansiyonun ikinci katında yaşamasına izin vermenin mümkün olmayacağı konusunda bilgilendirildim.

Orlando Florida'da bulunan Southern College şöyle duyurmuştu, "Tüm öğrenciler için öğrenim ücreti temelde her üç ayda bir 417 \$ olup .. Görme engelli öğrenciler için üç aylık ek 125 \$ ücret bulunmaktadır."

1972'de, ünlü sendika köşe yazarı James Reston, Senatör Eagleton'ın Demokrat başkan yardımcısı adaylığından zorla çekilmesi hakkında şu yorumu yapmıştı: "Bu esasen Eagleton'ın değil ama sistemin hatası. Bu sistem, Yaşı ve sağlığı işlerinin verimli bir şekilde yürütülmesine engel olan insanlara karşı çok şefkatli..."

Ciddi derecede hasta olan veya neredeyse kör olan Yargıtay yargıçlarına göz yumuyor."

Anahtar kelime (size söylememe gerek olmadığından emin olduğum gibi) eşitlik. Kör insanlar olarak sorunumuzun merkezinde "eşitlik" var. Görme engelli kişilerin Yüksek Mahkeme yargıçları olarak yetkin bir şekilde faaliyet gösteremeyecekleri (açık bir olağanlıkta, tartışmaya gerek duyulmadan) doğal karşılanmaktadır; aslında, olabileceklerini varsaymak bile saçma; ve böyle açık bir mantıksızlığa tahammül eden herhangi bir sistem, ancak şefkat temelinde açıklanabilir.

Merhamet, gerçekten! Merhamet genellikle yanlış konumlandırılır. Örneğin geçenlerde, işverenlerle kör iş başvurusu yapanların tanışmaları için bir öğle yemeği düzenledik ve East Moline, Illinois, Metal Ürünleri Şirketi gelmek için bir gerek görmedi.

Mektupları, "İçinde bulunduğumuz işin türü nedeniyle," diyordu, "zımba presleri, makaslar, frenler ve kaynakçılarını içeren metal damgalama ve kaynaklamalarda körlere sunabileceğimiz herhangi bir iş türü olmadığını düşünüyoruz; tıpkı, sayımda veya paketleme türü işlerde olmadığı gibi."

İroni şu ki, öğle yemeğine katılanlardan biri (çocukluktan itibaren tamamen kör) her gün çelik kesme ve presleri çalıştırma işinde yer alıyor. Bunu 15 yıldır yapıyor ve fabrikanın en iyisi olarak kabul ediliyor.

1970'de Michigan'da Tom Munn (kör bir adam), tamirci pozisyonu için Eyalet Sivil Hizmeti sınavına girmişti. 96 puanla geçti ve adı sicile kaydedildi. Ona iş teklif edilmedi; diğerleri (daha düşük puanlı) işe alındı. 1972'de Sivil Hizmet Komisyonu engelliler için ayrı bir liste oluşturdu. Munn'un adı açık sicilden ayrı listeye aktarıldı ve puanı 96'dan 70'e düşürüldü - ki bu (performansına bakılmaksızın) tüm sözde "başarılı" gelecek kör başvuru sahiplerine verilecek nottu. Munn, performansının değerlendirilmesini istedi. Talep reddedildi. 1974'te (kendi başına hareket ederek) Yönetim ve Bütçe Departmanının Motorlu Taşımacılık Bölümü ile bir iş deneme değerlendirmesi yaptı. İş zorluk çekmeden yaptı. Sonuçlar göz ardı edildi. 1975'te (sabrı sonunda tükendi) bir dava üzerine kafa yordu. Körlük için Devlet dairesinin yetkilileri (kanunen kendisine yardım etmekle suçlanan kişiler) iddiaya göre onu sessiz kalmaya zorladılar. Tom Munn ve Ulusal Körlük Federasyonu şimdi hem Eyalet ajansı hem de Sivil Hizmet Komisyonu aleyhinde federal mahkemelerde dava açtı. Yine de buna şefkat diyorlar ve yetersiz olduğumuzu söylüyorlar. Bize ayrımcılık olmadığını - körlüklerin azınlık olmadığını söylüyorlar. Ama kim olduğumuzu biliyoruz ve asla geri dönmeyeceğiz.

Elbette bunların tümü yeterlidir, ancak yalnızca örnekleyicidir. Southern Illinois Üniversitesi, körlerin flört ve çiftleşme seçim örüntülerini incelemeyi planlar; Minnesota Braille ve Görüşü Koruma Okulu seks eğitimi üzerine bir kurs düzenler, özel materyaller ve teknikler ister; ve National Enquirer, 11 Kasım 1973'te , "Körlüğün Cinsel İşlev Bozukluğuna İlişkin Bulgular" başlığıyla bir yazıda hepsini bir araya getirmiştir.

ÇN: National Enquirer 1926'da yayımlanmaya başlanan bir Amerikan tabloid gazetesidir.

Batı Alman bir araştırmacı, körlerin cinsel dürtülerinin ışığı göremedikleri için bozulduğunu söylemektedir. Düsseldorf'tan Dr. H.J. von Schumann, kör kadınlarda düzensiz adet döngüleri ve kör erkeklerde cinsel yetenek kaybının, ışığı görememeleri ile ilişkili görüldüğünü keşfettiğini ifade etmiştir. Hipofiz bezi tarafından kontrol edilen ve hormon üreten sistemin, ürettiği seks hormonlarının yeterli seviyelerde tutulması için ışıkla uyarılmaya ihtiyacı var gibi gözüküyor.

Cehalet ve batıl inançlara karşı duygusuzlaştığım halde, bunlarla tam olarak ne yapacağımı bilmekte hala zorlanıyorum. Görenlerin bir kısmının (ilk elden deneyimden yoksun) buna inanmaya özenmesinden korktuğum için bu örneği size getirmekte bile isteksiz olduğumu itiraf ediyorum. İlimlilik talepleri ve yakışık alır olma arzusu, kişisel laboratuvar performansıyla herhangi bir çürütme teşebbüsünü ortadan kaldırıyor gibi görünüyor ve günün gelenekleri ve yasaları, meseleyi perspektife oturtmak için kitlesel teşhirler düzenlemeyi tavsiye edilemez kılıyor. Sanırım yapabileceğim en iyi şey şudur: bizden Rastgele yüz kişiyi seçin ve onlardan rastgele yüz tanesinin yanına koyun; muhtemelen zamanını buna ayıran gönüllülerle kendimizi saygınlık ve zevkle temize çıkaracağımıza inanıyorum. Bilmek için Bu arka plana sahip görenlere sorun.

Ne kasvetli bir resim! Köpeksiz ve yalnızız; sigara içmekten zevk alamayız; biz Bay Magoo'yuz; bize eşlik edecek evcil hayvanlara ihtiyacımız var; farklı diş ihtiyaçlarımız var; cezaevinde bile ayrı tutulmalıyız; acınmalıyız ama yüzümüze karşı değil; bir pansiyonun ikinci katında yaşayamayız; kolej harçlarımız daha yüksek; çeliği kesemeyiz veya presleri kullanamayız; Sivil Hizmette rekabet edemeyiz ancak ayrı bir liste ve 70 puanla yetinmeliyiz; ve nihayet, seks zevki için bile yetersiziz. Görünüşe göre geriye kalan tek şey toparlanıp gitmek; ve bu bile, Ocak 1974'te Atlantik'teki bir makalede, seçimle ölüm hakkı olarak ele alınmaktadır: Yazar, "göremeyeceği ve okuyamayacağı görme engeliyle sonuçlanan herhangi bir kaza veya hastalıktan kurtulmayı istemiyorum" diyor. Güzelliği olmayan bir dünya benim

için bir dünya değildir. Özgürlüğün ve hareketin olmadığı bir hayat benim için hayat değildir. Yaş ve hastalık bunları elimden alırsa, ölümü seçerim."2

Peki tüm bunlar bizi nereye götürüyor? İlk olarak bize perspektif ihtiyacını gösteriyor;; çünkü dedikleri gibi, biz hiç bu kadar iyi olmamıştık. Dışlamalara ve inkarlara rağmen, şimdi her zamankinden daha iyiyiz. Bugün şartların on ya da yirmi yıl öncesine göre daha kötü olmasından değil, sadece biz onların daha çok farkındayız. Geçmişte onların varlığını bilemezdik, bilseydik bile, bu konuda hiçbir şey yapamazdık.

Bugün örgütlüyüz ve aktif olarak sahadayız. Ülkedeki ses, körlerin özgürlüğe yürüyüşüdür. Şarkı, bir sevinç şarkısı. Evet, ayrımcılık ve yanlış kanılar var; ama neşe ve umut da var. Eski ölüyor ve yeni yaklaşıyor.

Gören tüm insanların bize karşı iyi niyetleri olmadığı doğrudur, ancak çoğunun var. Birinci sınıf vatandaşlığa doğru ilerlemeye başladığımızda (özellikle haklarımız konusunda ısrar ettiğimiz için), kaçınılmaz olarak düşmanlığı kışkırtacağız; ama aynı zamanda anlayış ve saygı uyandıracacağız.

Omuzlarımızdaki tatsız şeyler ve kalbimizdeki acı ile hareket edersek, kaybedeceğiz. Kendimiz için bundan daha fazla esnekliğe ve daha olumlu bir inanca sahip olmalıyız. Savaşmak için ve savaşmaktan kaçınmak için bir zaman vardır; ikna etme zamanı; yasal işlem yapma zamanı; konuşma yapma zamanı; öğretme zamanı; alçakgönüllü olma zamanı; Kendimizi; kibir, kendini kandırma ve başarısızlık gibi sahte mazeretlerin kökünü kazımak için inceleme zamanı; kör dostlarımızı rahatlatma zamanı; ve imkansız olasılıklara karşı cehennemin öfkesiyle kayıtsız ve uzlaşmaz bir şekilde durma zamanı. Her şeyden önce, kendimizi anlamalı ve kalplerimizde, hem görenler hem de kör dostlarımıza - ve evet, kendimiz için bile şefkat duymalıyız. Perspektif, sabır ve uzun görüşe sahip olmalıyız; ve fedakarlık yapma yeteneğine, isteğine ve beklemeyi reddetme cesaretine sahip olmalıyız.

Bizi esaret altında tutan bir sistemi yok etmeliyiz ama ruhumuzda o sisteme veya bu esarete karşı nefret duymamalıyız - çünkü acı düşmanlarımızı değil bizi yok edecektir. Sistemin bizi olduğumuz şey yapmada vazgeçilmez bir unsur olduğunu ve bu nedenle zincirlerinin (uygun olarak görülen) ortaya çıkan özgürlüğümüzün bir parçası olduğunu kabul etmeliyiz– nefret etmek veya küçümsemek değil , modası geçmiş ve artık katlanılmaz olarak bir kenara koymalıyız.

İleriye baktığımızda, dünya bizim için kasvetten daha çok ümit taşıyor ve hepsinden iyisi gelecek kendi ellerimizde. Tarihte ilk kez kendi efendimiz olabilir, ne yaparsak, hayatımızla yapabiliriz; ve görenler (kim olduğumuzu ve ne olduğumuzu öğrendikçe)

emsaller ve ortaklar olarak bizimle çalışabilir, çalışacaktır. Başka bir deyişle, topluma tam üye olma yeteneğine sahibiz ve görenler bizi bu şekilde kabul edebilir ve çoğu zaman bunu istiyorlar.

Biz Tom Amcalar istemiyoruz - ihanet, özür dileyen, bahane bulan istemiyoruz; ama aynı zamanda hiçbir militan tahrikçi veya yalancı radikal de istemiyoruz. Her biri davamıza diğeri kadar zarar verecektir. Toplumda gerçek eşitliği kazanmalıyız, ancak bu süreçte kendimizi insanlıktan çıkarmamalıyız; medeniyetin kendisini oluşturan ve insanları hayvanlardan, yaşamı da varoluştan ayıran lütufları ve kolaylıkları, şefkatleri ve nezaketleri unutmamalıyız.

İnsanlar bizi nasıl isterlerse adlandırsınlar, güdülerimiz ve hareketimiz hakkında istediklerini söylesinler. Körler için birinci sınıf vatandaşlığa ve gerçek eşitliğe ulaşmanın tek bir yolu var. Bu, kolektif eylem ve uyumlu çaba ile yapılmalıdır; ve bu Ulusal Körler Federasyonu anlamına gelir. Başka yolu yoktur ve aksini söyleyenler ya bilgisizdir ya da gerçeklerle yüzleşmek istemiyorlardır. Bugün körlerin işlerinde en güçlü etki biziz ve sadece başlangıçtayız. Bir güç temelinden hareket etmeliyiz - evet; ama aynı zamanda iktidarın sorumluluklarını ve onunla savaşırken, savaş bittiğinde yaşamaya değer bir dünya inşa etmemiz gerektiği gerçeğini de kabul etmeliyiz. Kısacası, hem sevgiyi hem de sopayı kullanmalıyız ve bunu ne zaman yapacağımızı bilecek kadar mantıklı olmalıyız - uzun şefkat, kısa nefret; ve her şeyden önce, felsefemizi korkaklık, eylemsizlik ya da rasyonalizasyon için bir bahane olarak kullanmamak. Kim olduğumuzu ve ne yapmamız gerektiğini biliyoruz ve asla geri dönmeyeceğiz. Halk bize karşı değil. Bizim kararlılığımız bunu ilan ediyor; kazançlarımız bunu doğruluyor; insanlığımız bunu talep ediyor. Kardeşlerim, gelecek bizim. Gelin! Barikatlarda bana katılın ve bunu gerçekleştirelim.

Erişilebilirlik Güzel Şey

Gülcan Altun

guleycane@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Bu ay sesli betimleme üzerine bir şeyler yazmayı planlarken beni çok mutlu eden birkaç şey yaşadım ve sizlerle paylaşmak istedim. Aslında içimi sevinçle dolduran sebep, yaşamda zaten olması gerekenler. Ancak malumunuz olduğu üzere insanlık dışı o kadar çok yaşanmışlıklara tanık oluyor ya da basın yayın aracılığıyla duyuyoruz ki zaten olması gereken olduğunda olağanüstü bir şeymiş gibi mutlu oluyoruz.

Hele biz yeti farkı olanlar, ne çok karşılaşıyoruz değil mi böyle şeylerle? Her gün muhatap olduğumuz saçma sapan sorular; en ufacık bir işlemi yapmaya çalışırken gerek alışverişte gerek kurum veya kuruluşlarda gerekse sanal ortamda o kadar çok erişilebilirlik sıkıntısı yaşıyor ya da ayrımcılığa uğruyoruz ki. Siz zaten biliyorsunuz ve yaşıyorsunuz... İşte benim paylaşmak istediğim de tere yağdan kıl çeker gibi halletmeyi başardığım birkaç işlem.

İlki İzmirim Kart'a HES kodu tanıtmaya işlemi

Bir gün bilgisayarda bir şeyler yaparken annem yanıma geldi ve "Sen bunu duydun mu?" dedi. Facebook'ta okumuş. 11.01.2021 tarihine kadar İzmirim Kart'larımıza HES kodumuzu tanıtmamız gerekiyormuş. Aslında üyesi bulunduğum Teknokör adlı Google grubundaki bir paylaşımdan ben bunu duymuş ancak o zamanlar başka bir şeyle uğraştığımdan öylesine okuyup geçmiş, sonra da unutmuştum. Annem hatırlattığında zamanımız çok az kalmıştı.

Biraz araştırınca bunun Türkiye çapında geçerli bir işlem olduğunu öğrendik. Nasıl yapacaktık? Arama motoruna yazınca, hazırlanmış olan web sitesi karşıma direkt çıktı ve korka korka açtım. Malum erişilebilirlik birçok sanal sitede gözetilmiyor ve biz körlere Çin işkencesi çektiriliyor.

Ancak o da nesi? Site gayet erişilebilir ve kolay kullanımlı idi. Hemen babamın ve gelinimizin mevcut kartlarına HES kodlarını bir çırpıda tanıttım. Ancak benim kartım çok eskiydi ve sistem kart numarasına hata veriyordu. Derhal ESOT'u aradım ve telefondaki görevli kadın son derece nazik bir şekilde numaranın yirmi üçle başlayan bir numara olması gerektiğini, değilse yeni kart çıkarmamın gerekeceğini söyledi. Ben, merkez ilçe sayılan ama mesafe olarak merkeze uzak bir konumda bulunan bir ilçede ikamet ediyorum. Burada bu iş için bir büro bulunduğunu öğrendim. Ancak on bir Ocak sonrası büronun var olmaya devam

edeceği belli değildi. Engelliler ve altmış beş yaş üstü kişiler için HES kodu tanıtmakta süre sınırı olmadığı yazıyordu sitede ama büro kapanırsa, il merkezine gitmek sorundu. Bu sebeple ev halkını acil teyakkuza geçirdim ve alelacele kardeşimin, benim ve annemin evrakı hazırlanıp başvuruda bulunuldu. Bir hafta sonra kartlarımız geldi ve başarılı bir şekilde üçünün de HES kodlarını yükleme işlemlerini yaptım.

İkinci işlem ise, kronik hastalığının tedavi seyrinde almam gereken bir ilaç

Bunun için Dokuz Eylül Üniversite Hastanesi'nden arandım ve 02.02.2021'de hastaneye çağrıldım. Ancak bir sorun vardı. Hastaneye yalnız gidemiyorum ve bana refakat edecek olan babam altmış dokuz, annem altmış beş yaşında idi. Sokağa çıkma yasakları kapsamında onların ancak saat on ile on üç saatleri arasında dışarı çıkabilme izinleri vardı. Bizimse sabah çok erken saatte evden çıkmamız gerekiyordu ki saat dokuzda hastanede olabilelim. Ve yine akşam geç saatte eve dönmemiz gerekecekti. Çünkü ilacın bürokratik işlemleri ve verilme süresi uzundu.

Sonuçta babam ve annem için izin alınmalıydı. 199'u aradım. Görevli ile birlikte talep oluşturduk. Görüştüğüm çalışan, inceleyen kişilerin belge isteyebileceğini, böyle bir durumda sisteme gerekli belgelerin yüklenmesi gerektiğini söyledi. Şaşırdım. Zira hastane beni telefonla aramıştı ve elimde belge yoktu. Yüreğim ağzıma geldi, malum bürokrasi çoğu zaman ürkütücü ve çok zorlayıcı olabiliyor. Yine de, "Olursa çözeceğiz bir şekilde" dedik ve telefonu kapattık.

Korktuğum başıma geldi ve cep telefonuma, gerekli belgeleri yüklememi söyleyen bir mesaj ve bir web sitesi adresi ulaştı. Hemen hastaneyi aradım ve durumu anlattım. Bana iki Şubat'ta tedavim için hastanede olmam gerektiğine dair bir dosya gönderildi. Yine yüreğim ağzımda, ilgili internet sitesini tıkladım. O da ne, site gayet erişilebilir görünüyordu. Vefapublic sitesi açılınca sizi "Seyahat İzni Talep İçin Belge Yükleme" mesajı karşılıyor. Ardından da "Telefonunuza gelen güvenlik kodu ve T.C. kimlik numaranız ile giriş yaparak belge yükleme işlemine başlayabilirsiniz" uyarısını görüyorsunuz.

Güvenlik kodu zaten telefonunuzda olduğundan, başarıyla giriyorsunuz. T.C. kimlik numarasını da yazıyorsunuz ve sonrasında "Ben robot değilim" kutucuğu karşınıza çıkıyor. İşaretlediğinizde çözülemeyen veya çözmeye uğraşmayacağınız bir capca alanı ile karşılaşmamış oluyorsunuz.

Biraz aşağıda çıkan "dosya seç" düğmesi gayet erişilebilir. Tıkladığınızda, sizi dosyanın adını soran bir alan karşılıyor. Birkaç "shift-tab" tuş kombinasyonu ile yukarı çıktığınızda, bilgisayarınızdaki son belge aldığınız alana ulaşıyorsunuz. İlgili dosyayı

bilgisayarınızda bulduktan sonra, enter'liyorsunuz ve sistem alıyor. Ardından yine erişilebilir olan "dosya yükle" düğmesine tıklıyorsunuz ve yüklediğiniz belgeleri orada liste halinde görebiliyorsunuz. Son olarak "dosya yükleme işlemini tamamla" butonunu da tıkladığımızda, işlemin başarılı olduğuna dair bir metinle selamlanıyorsunuz ve mutlulukla arkanıza yaslanıyorsunuz.

Ne demiştik? Artık olması gerekenlerle karşılaştığımızda, sevindiğimiz zamanlardayız. Ancak bizler kararlıyız. Sevinçlerimizi çoğaltacak ve bizi dert sahibi eden erişim sıkıntılarını yok etmek için sonuna kadar mücadeleyi bırakmayacağız.

Konuşan Kitaplık Cepte

Nurşen Sunar Korkmaz

nsunarkorkmaz@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Sevgili okurlar merhaba. Bu yazımda size yeni keşfettiğim bir uygulamadan söz edeceğim. Uygulamanın adı Konuşan Kitaplık. “Milli Kütüphane Konuşan Kitaplık mı?” dediğinizi duyar gibiyim. Evet, doğru bildiniz arkadaşlar. Milli Kütüphane, Konuşan Kitaplık Birimi için mobil uygulama çıkarmış ve ben de bu haberi öğrenir öğrenmez uygulamayı telefonuma indirip incelemeye başladım. İzlenimlerimi sizinle de paylaşmak istiyorum.

Öncelikle App Store uygulamasına “Konuşan Kitaplık” yazdım ve uygulama hemen karşıma çıktı. Boyutu yaklaşık olarak 20 MB. Siz de uygulamayı edinmek isterseniz:

<https://apps.apple.com/tr/app/konu%C5%9Fan-kitaplık/id1547173588?l=tr>

bağlantısına tıklayabilirsiniz.

Uygulamayı telefonuma indirdikten sonra aklıma gelen ilk şey, erişilebilirlik bakımından nasıl olduğuydu. Güzel haber, uygulama gayet erişilebilir ve sade bir ara yüze sahip. Uygulamayı açtığımda, “giriş yap” düğmesi beni karşıladı. T.C. kimlik numaramı ve şifremi yazıp kolayca giriş yaptım. Burada sırasıyla; “kitap ara, son eklenen sesli kitaplar, Ocak ayında en çok dinlenen sesli kitaplar, son dinlediklerim, katalog ve detaylı arama” düğmeleri yer alıyor. Bu seçeneklerden her birine tıkladığımda, sol üst köşede “geri” ve “ana sayfa” düğmeleri yer alıyor ve böylece kolayca ana ekrana dönebiliyorum. Ancak kitap arama işlemi yaptığımda, bu düğmelere rastlayamadım. Geri dönebilmek için arama alanına yazdığım kelimeyi sildim ve evet, ana sayfadayım. Keşke bu bölümde de “geri” ve “ana sayfa” düğmelerine yer verselermiş. Uygulamanın bana göre bir eksiği de iPhone için söylüyorum; daha pratik olarak mürekkep yazıdaki “z” harfine benzer bir hareketle kısa yoldan geri çıkabilme özelliği kullanılmıyor ne yazık ki.

Eğer üye değilseniz ana ekranda “kütüphaneye üyelik” düğmesi yer alıyor. Ben üye olduğum için o alanı kullanmadım ve erişilebilirlik anlamında ne durumda olduğunu da test edemedim.

“Kitap ara” seçeneğini tıkladığımızda karşımıza bir yazım kutusu çıkıyor. Buraya kitap ya da yazar adına dair sadece üç harf yazarak arama yapabiliyoruz. Kelimeyi yazdıktan sonra sağ alt köşede bulunan “geç” düğmesine çift dokunuyoruz ve arama sonuçları bizi karşılıyor. Okumak istediğimiz kitabın üzerine gelip çift tıklayarak açıyoruz ve yazarı, türü,

seslendiren gibi bilgileri okuduktan sonra kitabın ayrımlarını görüyoruz. Dinlemek istediğimiz ayrıma çift tıklayarak dinlemeye başlıyoruz. “Durdur” ve “oynat” düğmeleri bulunmuyor. O an dinlediğimiz ayrımanın üzerine gelip çift tıklayarak kitabı duraklatabiliyoruz. Tekrar dinlemek istediğimizde, o ayırım başa dönmüyor ve dinlemeye, kaldığımız yerden devam ediyoruz. Sağ alt köşede, dinlediğimiz ayrımanın süresini görebiliyoruz. Ancak “hızlandır, yavaşlat, geri git, ileri git” gibi özellikler uygulamada yer almıyor ya da ben göremedim. Sol üst köşedeki “geri” düğmesini tıklayarak arama sonuçları ekranına dönebiliyoruz. Ana sayfaya dönmek istiyorsak “geri” düğmesinin altında bulunan “ana sayfa” düğmesini kullanıyoruz.

Son eklenen sesli kitapları, Ocak ayında en çok dinlenen sesli kitapları, buraya bir not düşeyim, sizin de tahmin edebileceğiniz gibi şu an Şubat ayında olduğumuz için Ocak ayını görebiliyoruz yani bir önceki aya dair en çok dinlenen sesli kitaplar oluyor bu bölümde. “Son dinlediklerim” seçeneğine tıkladığımızda ise karşımıza bizim daha önce incelediğimiz ya da dinlediğimiz kitapların listesi çıkıyor. “Katalog” seçeneğine tıkladığımızda da seslendirenlere göre, kitap türüne göre ve yazarlara göre arama yapabiliyoruz. “Detaylı arama” seçeneğinin “katalog” seçeneğinden farkı, kitap adına göre de arama yapabiliyor olmamız.

Uygulamayla ilgili benim izlenimlerim kısaca bunlar. Tabii ki geliştirilmesi gereken yönleri de var. Mesela, bir kitabın toplam seslendirme süresini göremiyoruz. “Durdur” ve “oynat”, “ileri ve geri sar”, “hızlandır” veya “yavaşlat” düğmeleri uygulamada yer almıyor. Okuduğum kitap hakkında yorum yapma ya da seslendireni değerlendirme gibi seçeneklere de henüz yer verilmemiş. Umarım ilerleyen zamanlarda bu özellikler de eklenir. Milli Kütüphane yetkililerini, bu güzel çalışmalarını için tebrik ediyorum ve kendilerine çok teşekkür ediyorum. Emeklerinize sağlık.

Kimsenin Engellisi Değilim

Kadir Efe Civan

kadirefecvn@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Merhaba değerli dergidaşlar. Uzun zamandır EEEH Dergi'yi ihmal ettiğimi fark ettim. Bu ihmal tabii sadece yazmak konusunda. Arayı düzeltmek için doğum günü sayısını fırsat bildim. İyi ki varsın EEEH Dergi!

Bu arada 77. sayıdaki yazımı klas okuyuşundan dolayı Engin Yılmaz'a teşekkür ediyorum.

Gün geçmiyor ki engelliler birilerinin kapsayıcılığı altına girmesin. Bir İstanbul gününde, evimde çayımı yudumluyorum. Kulağım, çalan radyoya takılıyor. Programcı, sıradaki şarkıyı birilerine armağan ediyor; “Sevenlere, sevilenlere, polislerimize, bekçilerimize ve engellilerimize armağan olsun” diyor. 83. sayıdaki Meral Sözen'in “Şimdi Birey Mi Olduk?” yazısını okumasaydım, sözlerime kör birey olarak devam edecektim (https://eeeh.engelsizerisim.com/yazi/simdi_birey_mi_olduk). Tabir yerindeyse, Meral Sözen bu konuda gözümü açtı. Ben kör bir insan olarak kimsenin engellisi değilim, hiç kimsenin kapsayıcılığının ve şemsiyesinin altına girmeyi de kabul etmiyorum. Elim, telefona gidiyor hemen. Önce radyoya, daha sonra Radyo programcısına ulaşıyorum, rahatsızlığımı belirtiyorum. Programcı, çok haklı olduğumu söylüyor. Düzelttiğim için teşekkür ediyor. Konuşma bitiyor ve bu Aramızda kalıyor. Ben haklı olduğumu yayında da belirtmesini ve yanlışını düzeltmesini isterdim. Çünkü benimle konuştuğunda hatasını kabul etmişti...

Okurlar için belki bu yazıya konu edilmeyecek bir durum ama hepimizin unutmaması gereken bir şey daha var; başımıza gelen büyük şeyler, “Küçük şeyleri büyütme” dediğimiz için geliyor.

Gelecek sayıda inşallah okuşmak üzere. Kendinize iyi bakmayı; bu havalarda sıkı giyinmeyi; EEEH Dergi'yi okumayı ve Küçük şeyleri büyütmeyi unutmayın.

Ve bir kez daha not düşeyim, kimsenin engellisi değilim.

Gülün Dilinden

Burak Sarı

buraksari2014@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Üzerine binen ağırlıkla biraz daha sindi atıldığı köşede. Saatlerdir böyleydi işte. Üzerine farklı farklı kokan çeşitli cisimler atılıyordu. Baş döndürücü kalabalığın arasında tiksintiyle bakıp geçilen bir yığınının arasında duruyordu öylece. Ara sıra gelip üzerine balgam fırlatanlar, öfkeden ve çaresizlikten bir tekme savurup gidenler, midesindeki boşluğu dolduracak bir şeyler arayanlar, ziyaret ediyordu içinde bulunduğu tepeciği. Buz kesen havanın kesici salvolarından bir nebze korunmaya çalışanlar, içlerinden çekip çıkardıklarıyla ateşler yakardı yanı başında. O ateşin başında bir bilge, kaskatı kesilmeden belki birkaç saat önce havayı dolduruyordu naif sesiyle. “Dost senin derdinden ben yana yana”. Belki bir çağrıda bulunuyordu, umursamaz adımlarla yanından geçip gidenlere. “Ben buradayım” diyordu. Ama kimse duymuyordu sesini. Ne sonradan ona methiyeler düzecek bir avuç aydın, ne yıllarca bilgelere yurt olmuş Kalkedon toprağı. Aydınlar sokaklara, bilgi zihinlere yabancılaşmıştı. Bir zamanlar “körler ülkesi” diye anılan Kalkedon, körlere ve güzelliklere yabancılaşmıştı. Haramilerin elinde kendine ve tarihine küsmüştü. Artık sokakları körler için erişilemez, bilgiler içinse barınılmaz olmuştu. Ateş söndü, türkü sustu. Aşk derinlere çekildi bilgenin yüreğinde. Metalaşmaktan kurtulan bilgi, kilitledi kendisini onun zihnine. İşkence tezgahlarında örselenmiş bedeni, soğğun korkunç salvolarıyla katılaştı ve saat durdu. Bulunduğu yığının içerisinden tanıklık etti tüm olup bitene. “Bitkinin hisleri olmaz” diyenlere inat, hüznle izledi gördüğü manzarayı. Bilgenin başına gelenlerle benziyordu belki yaşadıkları. Uçsuz bucaksız bir ormanın güzelliğinde, güneşin sıcaklığında hissetmişti ilk kendi benliğini. Ormanın en güzel gülüydü. Bülbüller gelirdi meşk için. İncitmeden konarlardı üzerine. Hele içlerinden biri vardı ki o gelince her şey ayrı güzel olurdu. Sevgiyle çiçeklenirdi. Laldi bülbül. Duyamazdı kimse şen cıvıltılarını. Ama o duyardı. Dünyanın en güzel serenatlarını yapardı bülbül ona kendi diliyle. Kimsenin tadamayacağı hisleri yaşatıyordu ona. Sevişmenin zamanı, mekanı, kalıpları yoktu işte. Alabildiğine yüzerlerdi mutluluk içinde. Her şeyi tüketmeye koşullanmış bir kısım canlı, bazen gelip rahatlarını bozardı. Bir gün korkulan oldu. Alışık olmadığı adımlar yaklaştı ona doğru; hışımla kovdu bülbülü. Sonra yabancı bir cisim dolaşmaya başladı üzerinde. Canından can kopararak üzerindeki dikenleri kesmeye başladı. Bilmediği dünyaya ait canlılar, dikenleri sevmezlerdi. Gül güzel, diken ucubeydi onlar için. Bülbülü severler ama sadece şakıyıp kulaklarını

şenlendirenleri. Bu acayip dünyanın insanları, her şeyi kalıplarla yaparlar. Farklı olanı ya da işlerine yaramayacağını düşündüklerini sevmezler. Bu yüzden yeti farkı olan herkes eksiktir onlar için. Körlük, sağırlık, çirkinlik kusurdur onlar için. Sevmelerinin de sınırı vardır. Hemcinsine aşık olana “sapkın” derler. Yani sevmeyi bilmezler. İşte onun da yolu bu acayip dünyaya düşecekti. Dikenlerinden soyunduktan sonra, çırılçıplak koparıldı kökünden. Fiyat biçtiler üzerine. Bir kalantor onu satın aldı. Bir internet sitesinden kopyaladığı güzel sözlerle sevgilisine hediye etti. Bir köşeye bırakıldı. Bol bol deklanşörler patladı. Sahte gülücüklerle profilleri süsledi. Alışamadı bu dünyaya. Döktü yapraklarını. Bütün cazibesini yitirdikten sonra, hoyratça çöp tenekesine atıldı. Saatlerce o çöp dağının içerisinde kaldı. Sürekli yerinin değişmesine neden olan hareketler yeniden başlamıştı. Hareketin sahibi ellerden birisi usulca dokundu ona. Sonra incitmek istemez gibi yavaşça çekti. Kaldığı barakaya götürdü. Yerden aldığı bir toprakla doldurduğu yoğurt kabının içerisine özenle dikti. Sevgiyle suladı. Her gün daha iyiye gidiyordu. Bir gün muhteşem bir karmaşanın içinde buldu kendisini. O acayip dünyanın ötekileştirdikleri “Artık yeter” demişti. İşçiler, kadınlar, körler, topallar, göçmenler, eşcinseller. Gök kuşağı gibi tamamlıyorlardı birbirlerini. Gaz ve toz bulutu içerisinde, güvenli ellerde taşınıyordu. Bütün sevgisiyle bülbülü düşündü. İşte çiçek açmış, hayata dönmüştü. Bülbül mü? O zaten hep yanındaydı.

Bir Rüya Anlatısı

Habil Bozkurt

bozkurthabil@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Bir sabah vakti, Bir evin içinde dolaşıyordum. Oraya neden ve nasıl geldiğimi bilmiyordum. Bildiğim tek şey mahiyetini bilmediğim bir kuvvetin beni o evin içinde, oradan oraya dolaştırdığıydı. Evin tüm odalarını dolaştıktan sonraki o kısacık anı şimdi hatırlamam mümkün değıl. Fakat kendime geldiğimde evin antresinde oynuyordum. Birden evin cümle kapısı açıldı. Ve ben kendimi uzun ve geniş bir asfaltın ortasında oyunuma devam ederken buldum. Sol tarafımda bir araba vardı. Arabanın, otobüs cinsinden bir araba olduğunu, kapısının da açık olduğunu net bir şekilde görebiliyordum. Bugün bile o manzara ilk günkü gibi gözümün önündedir. Arabanın teybi açıktı. Bir kadın sesi, sürekli aynı melodiyi tekrarlayıp duruyordu. Fakat ben teybin motorundan gelen aşırı gürültüden, kadının ne söylediğini işitemiyordum. Bu böyle bir zaman devam etti. Neden sonra arabadan iki ‘‘ıt’’ sesi geldi. Her ses bir anda kesilmişti. Ne teybin motorunun gıcirtısı ne şarkı söyleyen kadının mırıldanmaları işitiliyordu artık. Her şey bir anda susunca, teybi kapatanın, arabanın sahibi olduğunu, Arabayı bulunduğu yerden kaldırmak için oraya geldiğini düşündüm. O sırada arabadan hafif rüzgar esintisi sesine benzer bir ses daha ıktı. Güneş tepede, hava alabildiğine sıcak olduğu için rüzgar çıkacağını zannedip sevindim. Rüzgar çıkarsa belki amcamın oğulları da benimle oynamaya gelirlerdi. Tam o anda sevincim yerini, korku ve şaşkınlığa bıraktı. Çünkü arabadan yükselen homurtulardan, arabanın teybinin motorunun yanmaya başladığını anlamıştım. Aynı anda arabadan gelen bir elektrik akımı, beni kendi etrafımda döndürmeye başladı. Bir süre sonra bu da bitti. Ben hala kendi etrafımda dönmeye devam ederken araba da olduğu yerde duruyordu. Sonra annemle ablamın oraya geldiklerini, ablamın beni kucaklayıp hızla oradan uzaklaştırdığını hatırlıyorum. Bu rüyayı çok küçükken görmüştüm. Ama o kadar etkileyici bir ryaydı ki seneler boyunca gördüğüm rüyanın gerçek olduğunu zannettim. Hatta ara ara aileme ‘‘O gün o arabanın yanında ne işim vardı?’’ diye sorduğumu, tabii gerçekte böyle bir hadise olmadığı için ailemin sorularıma tam olarak cevap veremediklerini hatırlıyorum. Rüyalar, ruhani ve soyut bir olgu olduğu için algıdan bağımsız düşünülemezler. Bu yüzden körlerin rüya görüp görmedikleri meselesi hep münakaşa mevzuu olmuştur. Bu meselenin böylesine yanlış bir zeminde tartışılmasının altında, insanların algıyı görme merkezli değerlendirip diğer duyuları yok saymaları yatmaktadır. Geçenlerde izlediğim bir Youtube videosunda körlerin rüya görüp görmedikleri meselesinin irdelendiğini görünce,

sanılanın aksine rüya gören bir kör olarak az da olsa görme duyumu kullanabildiğim tek rüyayı anlatıp onu körlük açısından tahlil etmek istedim. Bugünden geçmişe baktığımda, o rüyada dikkatimi en çok çeken şey, o asfalt yolu, arabayı, betimleme yapabilecek kadar görebilmeme rağmen arabanın etrafında ve içinde ne olup bittiğini göremeyip olup bitenleri, yalnızca arabadan gelen sesler üzerinden değerlendirebilmemdir. Nitekim yukarıda da anlattığım gibi arabadan gelen sesler, teybin dinamosunun yanmasına kadar gidecek bir arızaya işaret ettiği halde, ben o seslere farklı manalar vermiştim. Bu da görme duyumu kullanabildiğim tek rüyada bile bu duyuyu sınırlı ölçüde kullanabildiğimi gösteriyor. Rüyanın, yazıyı uzatmamak için anlatmadığım kısmında, etrafımı bir kör gibi algılamam da bunu teyit ediyor. Rüyaların şuur altındaki verileri yansıtmamasından hareketle, küçükken şimdikinden daha iyi görebildiğim neticesine varıyorum. Ben bir psikolog, bir nörolog ya da bir rüya tabircisi olmadığım için bu meselede ne yazarsam yazayım, kendi iç dünyamla sınırlı kalacak. Bu yazıyı da rüyamı birilerine anlatmış olmak için yazmadım zaten. Bu yazıyı yazmaktaki esas maksadım, her önüne gelenin yerli yersiz ahkam kestiği bu meselede, okuyucuyu ilk ağızdan bilgilendirmek suretiyle bununla alakalı daha seviyeli yazılar yazılmasına, tartışmalar yapılmasına ön ayak olmak.

Görenlere İpuçları 2-Sokakta Bir Kör

Meral Sözen

meralsozen1@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Yolda bir kör gördüm, ne yapmalıyım?

Çoğu kez, hiçbir şey yapmanız gerekmez. O sırada ne yapıyorsanız onu yapmaya devam edebilirsiniz. Elbette karşınızda, belediye tarafından derince kazılmış ve çevresinde herhangi bir önlem alınmamış bir çukura doğru hızla ilerleyen bir kör yoksa. Tabii böyle bir durumda toplumun sorumlu bir ferdi olarak herhangi bir körün olay yerine gelmesini beklemeden yetkililere ulaşmanız son derece yerinde bir hareket olur.

Kör bir kişinin yardıma ihtiyacı olduğunu düşünüyorum, ne yapabilirim?

Kararsız adımlarla yürüyen, duraksayan veya işlek bir caddenin kenarında beklemekte olan bir körle karşılaşabilirsiniz. Bu durum sizde onun kesinlikle bir yardıma ihtiyacı olduğu izlenimi oluşturabilir. Ancak unutmamalısınız ki yanılıyor olma olasılığınız hiç de az değildir. Yardıma ihtiyacı olmayabileceği gibi, olsa bile sizden yardım almak istemeyebileceği ihtimalini de göz önünde bulundurmalısınız. Size sorun gibi görünen bir durum onun için sorun olmayabilir. Söz gelimi körün elindeki baston kaldırımın orta yerindeki bir ağaca, çöp tenekesine veya aklınıza gelebilecek herhangi bir şeye çarpabilir. Bastonun bir yerlere çarpması bir sorun değil, aksine olması gereken son derece doğal bir durumdur. Baston bir yerlere dokunur veya çarpar ve böylece kör kişi zeminin fiziksel yapısını algılayarak ona göre hareket eder. Bu nedenle kaldırım kenarına, bir merdiven basamağına veya yol kenarına park etmiş bir aracın tekerleğine çarpan baston; ortada bir sorun olduğunu değil, işlerin yolunda gittiğini gösterir.

Her şeye rağmen kör kişinin bir güçlük yaşadığını gözlemlediniz, veya tahmin ettiniz, diyelim. Öncelikle yapmanız gereken; “Merhaba, günaydın, iyi akşamlar” gibi insani standartlarda bir selamlama ifadesiyle iletişime giriş yapmaktır. Sonrasında, “Yardımcı olabileceğim bir şey var mı? Karşıya geçerseniz eşlik edebilirim?” veya “Yardıma ihtiyacınız var mı?” gibi bir soruyla durumu anlamalı ve sözü ona bırakmalısınız. Bundan sonrasında o kişinin cevabına göre hareket edersiniz zaten ama yine de birkaç temel bilgiyi vermekten zarar gelmez diye düşünüyorum.

Yardım istemediğini söylüyor, çekiniyor mu acaba yoksa inat mı ediyor?

Büyük olasılıkla cevap ikisi de değil. Gerçekten yardıma ihtiyaç duymuyordur ya da herhangi bir sebeple sizin yardımınızı istemiyordur. Israrcı olmamalısınız.

Bir noktaya kadar kendisine eşlik etmemi istedi, tutup kolundan götüreyim mi?

Bir kör sizden otobüs durağına ulaşmak veya karşıya geçmek için yardım isteyebilir. Böyle bir durumda elini, kolunu veya bastonunu tutmak yerine onun sizin kolunuza girmesi için dirseğinizi uzatmanız doğru olur.

Bana yol soruyor, onu oraya götürmem gerekmez mi?

Cevap, “hayır.” Bir körün size; en yakın ATM’nin yerini, metro istasyonunun ikinci çıkışını, sahile ne taraftan gidileceğini veya bir binanın girişini sorması ile herhangi birinin bir yol tarifi sorması arasında bir fark yoktur. Yalnızca tarif ederken, “Şu tarafta, bu tarafta, şöyle git” falan gibi belirsiz ifadeler yerine, “Solda, sağda, tam arkanda kalıyor” gibi daha net ifadeler kullanmak gerekir.

Tabii tüm bu süreçte; karşınızdaki kişinin neden tek başına dışarıda olduğunu, öz yaşam öyküsünü, ne iş yaptığını, oraya neden gittiğini vs. sorgulamamanız gerektiğini, zaten buna hakkınız da olmadığını, hatırlatmama hiç gerek olmayan bir toplumda yaşasaydık keşke. Bu konuyu da “eşitlikçi bir bakış” temalı bir başka bölümde ele alırım.

Benim anlatacaklarım bitmez, eminim ki dinleyeceklerim de öyle. Değil mi ki tüm farklılıklarımızla her birimiz bu toplumun eşit birer parçasıyız, daha çok karşılaşacak, daha çok görüşeceğiz.

Not: Görenlere İpuçları dizisinin, “Göz Teması ve İletişim” başlıklı birinci bölümüne aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

https://eeeh.engelsizerisim.com/yazi/gorenlere_ipuclari_goz_temasi_ve_iletisim

Biraz Ondan, Biraz Bundan, Biraz Şundan

Ramazan Derin

raramazanderin@gmail.com

Sayı:84, Şubat 2021

Bu ay kafamda net bir fikir olmadığı için ve zamanım kısıtlı olduğundan biraz işinize yarayacak, yazması zor olmayan ve dağınık bilgilerden bir yazı oluşturmak istedim. Faydalı olacağını umarak yazıya başlıyorum.

“Bu bilgisayar” ögesine daha kolay erişmek:

- Herhangi bir klasör üzerinde “alt f” ve ardından “a” tuşuna basarak klasör seçeneklerini açın. Klasör seçenekleri açıldığında Karşınıza çıkan ilk seçenek “Aşağıdakileri yapmak için Dosya Gezginini aç” olmalı. Duyamadıysanız emin olmak için “tap” ve “shift tap” yaparak seçenekle ilgili mesajı tekrar duyabilirsiniz. Varsayılan olarak hızlı erişim seçili olmalı, bir “aşağı ok” yaparak “bu bilgisayar” üzerine gelin. Ardından “alt u” yaparak “uygula” seçeneğini etkinleştirin.
- Bu ayar yapıldığında “windows e” tuşu yaptığınız her alanda “bu bilgisayar” yani eskiden “bilgisayarım” olarak bildiğimiz alan açılacaktır. Bu yereldisklerinize, belgelerinize, indirilenler klasörünüze ve “bilgisayarım” içerisinde olan klasörlere rahat ve hızlı erişmenizi sağlayacaktır.

Diskte alan açma

- “Hazırda beklet” seçeneğini kullanıyor musunuz? Kullanmıyorsanız, bu seçeneği devre dışı bırakmak, diskinizde alan açmak için yapılabilecek mantıklı bir hareket olabilir.
- Bunu yapmak için “windows x” tuşuna basın, “yukarı ok” ile ilerleyerek “windows powershell, yönetici” seçeneğini bulup “enter” ile etkinleştirin. “powercfg -h off” tırnak içerisinde yazılı kodları tırnakları dahil etmeden kopyalayın ve “powershell” penceresine gidin. “control v” yapın, ardından “enter” tuşuyla yapıştırdığınız kodu etkinleştirin. Herhangi bir hata mesajı almadığınız durumda, “bilgisayarı kapat” penceresine gelip “hazırda beklet” seçeneğinin kaybolup kaybolmadığına bakabilirsiniz. “Hazırda beklet” seçeneğini hala görüyorsanız, bilgisayarı yeniden başlatıp tekrar kontrol edin.
- Daha fazla alan açmak için disk temizlemeyi de kullanalım.
- “Başlat” menüsü arama alanına “disk temizleme” yazın ve “enter” ile uygulamanın açılmasını sağlayın. Varsayılan olarak yerel disk c seçiliyse, “tamam” tuşuna basın. Ve bir süre bekleyerek bilgisayarın temizleyebileceği alanı hesaplamasını bekleyin. Geri dönüşüm kutusu ve Windows’un kendi silebileceği alanların bir listesi karşınıza çıkacak. “aşağı ok” tuşuna basarak, silmek istemediğiniz şeylerin işaretini kaldırın, silmek istediklerinizi de işaretleyin ve “tamam” tuşuna basın. Not: Burada sadece “indirilenler” diye bir seçenek karşınıza çıkarsa, işaretlemeyin, bilgisayarınızın

“indirilenler” klasörünün temizlenmesini istemezsiniz. Uyarıldınız! “Tamam” ve ardından “dosyayı temizle” seçeneğini etkinleştirin.

- Ek olarak Windows 10 bir sürü güncelleme dosyası biriktiriyor ve genelde silmiyor, onları silerek de çok güzel bir alan kazanabilirsiniz.
- Tekrar disk temizlemeyi açın, “yereldisk c” seçiliyse, “tamam” seçeneğini seçerek tekrar “disk temizleme” penceresine ulaşın. “Sistem dosyalarını temizle” seçeneğine tıklayın ve Windows’un tarama yapmasını bekleyin. Not: Disk seçme alanı karşınıza tekrar çıkabilir, “yereldisk c” yine seçili olacaktır ve “tamam” seçeneğini seçmeniz, taramayı başlatacaktır.
- Ben bu alanda teslim iyileştirme dosyalarını özellikle işaretleyip silmenizi öneriyorum. Windows sık sık güncelleme yapıyor ve çok fazla çöp dosya oluşuyor. Geçen gün 3 GB temizlik yaptı bu seçenikle Windows. Bilgi olarak yazmış olayım, Windows’un kendi özelliği ve güvenle kullanabilirsiniz. İndirilenleri silmemeye dikkat edin yeter.

Sesle ilgili ufak kısayollar oluşturma:

- Ses karıştırıcısı ve ses denetim masası olarak bildiğimiz ayarlara daha rahat ulaşabilmek için masa üstünde kısayollar oluşturdum. Eğer işinize yarayan sık kullandığınız ayarlar ise, siz de bunu yapabilirsiniz.
- Masa üstüne gidin, önce “control boşluk” yapın, sonra “application” tuşu ya da “shift f10” yaparak “içerik” menüsünü açın. Ardından, “y” ve sonra “k” tuşlarına basarak kısayol oluşturma alanına ulaşın.
- “Tap” ile dolaşarak Öğe konumunu yazın alanına ulaşın ve Ses denetim masası kısayolu oluşturmak için alana “C:\Windows\System32\mmsys.cpl”, ses karıştırıcısını kısayol olarak oluşturmak için ise alana “C:\Windows\System32\SndVol.exe” yazın. Ben rahat olması için “kopyala, yapıştır” yapmanızı öneririm. Uyarı: Tırnaklar yine kopyalanmayacak.

Tuşa kısayol atama:

- Masa üstünde kısayol olarak bulunan uygulamalara daha hızlı erişmek için onlara kısayol atayabilirsiniz.
- Klavye Kısayolu oluşturmak istediğiniz masaüstü kısayolunun üstüne gelin, ve “alt enter” yaparak “özellikler” penceresinin açılmasını sağlayın. “Control tap” ile kısayol sekmesine ulaşın ve “tap” ile kısayol tuşu dediği alana gelin. Burada istediğiniz tuş kombinasyonuna basın ve ardından “enter” yaparak yaptığınız ayarın kaydedilmesini sağlayın.

Bu aylık benden bu kadar, Nisan ayında görüşmek üzere.

Yüksek Lisans Eğitimimde Erişilebilirlik-2.

Gözde Kılıç

gozde.kilic@bilgi.edu.tr

Sayı: 84, Şubat 2021

Merhabalar Sevgili Okurlarım! Bu ay da sizlere yazmaktan mutluluk duyuyorum. Bu yazımda daha önce de belirttiğim gibi yüksek lisans eğitimimde erişilebilirlik ikinci serisinden devam edeceğim. Geçen sayıda yüksek lisansa nasıl başladığımı, nasıl kayıt yaptırdığımı ve kayıt olurken ne gibi erişilebilirlik deneyimlerimin olduğunu yazmıştım. Merak edenler olursa seksen üçüncü sayıya bakabilirler. En son derslerin listesine nasıl erişebildiğimi yazmıştım. Kısaca hatırlatmakta fayda olabilir. Google'dan veya Bilgi'nin web sitesine "Bilgi Learn" bağlantısını bulup "enter" tuşuna basıyordum. Daha sonra da kullanıcı adı ve şifremi yazmam için "e" harfiyle yazma alanına geliyordum. Böylece kullanıcı adı ve şifremi yazdıktan sonra "aşağı ok" tuşuyla derslerin listesine geliyordum. Derslere katılabilmek, ders kayıtlarını dinlemek, ders notlarını indirebilmek, ödevleri sisteme yükleyebilmek ve ödev notlarını öğrenmek için "Bilgi Learn" sitesine giriş yapmamız gerekir. Yazı tekrarı olmaması için yukarıda yazdığım gibi yazmayacağım. Sadece derslerin listesinden başlayarak tarif edeceğim.

Derslerin listesini okurken derslerin kodları ve adları yazıyordu. Örneğin, "540 Çalışan Mutluluğu ve Motivasyonu, 513 Örgütsel Davranış, 515 İş Analizi" gibi... Ekran okuyucu, tüm ders kodlarını ve adlarını okuyordu. "Aşağı ok" tuşuyla derslerin üzerine geliyordum. O gün hangi dersim varsa o günkü derse giriyordum. Örneğin pazar günü "Çalışan Mutluluğu ve Motivasyonu" dersi varsa, ben pazar günü o derse giriyordum. "Aşağı ok" tuşuyla "Çalışan Mutluluğu ve Motivasyonu" sesini duyana kadar ilerliyordum. Bu sesi duyunca, "enter" tuşuna basıp "insert f7" ile bağlantıları listeliyordum. Daha sonra "s" harfine basarak "sanal sınıf" bağlantısını bulup "enter" tuşuna basıyorum. Son olarak da "b" harfine basarak "odaya katıl" düğmesine geliyordum. Ekran okuyucu, "dersin adı" ve "mikrofon kapalı" gibi komutları verince, derse girdiğimi anlıyordum. Ben ders saatinden beş dakika önce girdiğim için hocanın mikrofonu kapalı oluyordu. Hoca, derse girince mikrofonunu açıyordu. Dersler saat 19:00'da başlayıp 21:00'da bitiyordu. Dersler bazen bir buçuk saat, bazen de iki saat sürüyordu. Bu, tamamen hocaya bağlıydı. Hocalar, ders anlatırken görüntülü ve sesli olarak anlatırlardı. Tabii ki görme engelli olduğum için ben hocaları göremezdim fakat seslerini net duyabiliyordum. Bizim kamera açma zorunluluğumuz yoktu. Hocaların sesini net duyabilmeniz için iyi bir internet bağlantınız olması gerekir. Zira sağlıklı ders

yapmanız mümkün olamayabilir. Derslere sesli veya yazarak katılabiliyordum. Ben genelde yazarak katılırdım. Hocalar sorularını sesli olarak sorarlardı. Bizler yazarak cevap verirdik. Sistem bu şekilde işlerdi. Hocalar bizim tüm yazdığımız cevapları okurlardı ve yorumlardı. Böylece, soruları doğru mu yoksa yanlış mı cevapladığımızı ve başkalarının ne düşündüğünü rahatlıkla anlayabiliyordum.

Ben cevap yazarken hiç zorlanmazdım. Çünkü erişimi çok kolaydı. “Tab” tuşu ile “sohbet yaz” sesini duyana kadar ilerlerdim. Bu sesi duyunca, yazma alanına cevabımı yazıp göndermek için “enter” tuşuna basardım. Yazdığım cevap direkt hocanın ekranına düşüyordu. Burada yazdığınız cevabı göndermeden okuma şansınız da oluyor. Word dosyası gibi “aşağı-yukarı ok” tuşlarıyla okuyup yazım yanlışlarını kontrol edip daha sonra mesajımı gönderirdim. Gördüğümüz gibi erişimi bu kadar kolay. Derslerde hocalar ders notlarını paylaşırlardı. Kimi zaman PDF dosyası, kimi zaman da video ve PowerPoint formatında paylaşırlardı. Çoğu zaman PowerPoint formatında paylaşım yapılırdı. Ekran okuyucu, ders notlarını, sayfa numaralarını okurdu, içeriğini okumazdı. Ancak ders notlarını “Bilgi Learn” sitesinden indirirseniz, o zaman içeriğini okuyabiliyordunuz. Yeri gelmişken hocaların yüklediği ders notlarını sistemden indirme işleminin de erişilebilir olduğunu belirtmek isterim.

Ders notlarını sistemden indirme şu şekilde olmaktadır: Öncelikle hangi dersin ders notlarını indirmek istiyorsak, o dersin “aşağı ok” tuşuyla üzerine gelip “enter” tuşuna basıyoruz. Gene “insert f7” ile bağlantıları listeledikten sonra, bu sefer de “b” harfine basarak “haftalık” bağlantı butonunu bulup “enter” tuşuna basıyoruz. Bir dönem ders süresi on dört hafta sürdüğü için tüm hafta ders notları numaralıdır. “Aşağı ok” tuşuyla kaçınıcı hafta ders notunu indirmek istiyorsak üzerine gelip tekrar “enter” tuşuna basmamız gerekiyor. Daha sonra, “uygulama” tuşuna basıp “kaydet” menüsünü bulup “tab” ile “kaydet” sesini duyana kadar ilerliyoruz. “Kaydet” bağlantısına bastığımızda, ders notlarını bilgisayara indirmeye başlamış oluyor. “Kaydetme işlemi tamamlandı” sesini duyunca, ders notlarının sorunsuz bir şekilde kaydedildiği anlaşılıyordu. Hocalar, ders notlarını genelde derslerden birkaç gün önce sisteme yüklerlerdi. Böylece, derslere girmeden önce fikir sahibi oluyordum. Özellikle video hakkında konuşulacaksa, önceden izleme şansım olduğu için derse katılmam daha rahat oluyordu. Ders sırasında bir kere sıkıntı yaşadım. O da hemen çözüldü. Yaşadığım sıkıntı şuydu: Bir hocamız derste video bağlantısı paylaşacağını ve bunu izlememizi ve daha sonra da bu video hakkında konuşacağımızı söylemişti. Fakat ben nedendir bilinmez video bağlantısına erişim sıkıntısı yaşamıştım. Bilgisayarına format attıramadığım için NVDA program sürücüsü de eski olduğu için erişim sıkıntısı yaşadığımı düşünüyorum. Durumu

hemen hocaya yazmıştım. Hoca da e-mail adresimi yahut cep telefonumu yazarsam, video bağlantısını oradan paylaşabileceğini söylemişti. Ben de hemen cep telefonumu vermiştim. WhatsApp uygulamasından videoyu göndermişti. Böylece, ben de diğer arkadaşlarımla birlikte aynı anda videoyu izlemiş oldum. Eğer ders esnasında grafik, tablo ve resim paylaşıyorsa, kimi hocalar kendiliğinden betimliyorlardı, kimi hocalara da hatırlatmak zorunda kalıyordum. Görme engelli olduğum, bölümün idari asistanı tarafından hocalara önceden bildirilmişti. Ben de açıkçası bir problem çıkmadıkça, durumumu açıklamaya gerek görmüyordum.

Her şey iyi, güzel fakat ders dinleme esnasında not tutamıyordum. Çünkü hocanın sesiyle ekran okuyucunun sesi birbirine karıştığı için dersi anlayamıyordum. Bu yüzden ders kaydını dinleyerek not tutuyordum. Uzaktan eğitim olduğu için dönem boyunca dersler kaydediliyordu. Bu da dersi kaçırınlar için avantaj sağlıyordu. Ders kayıtları iki saat sürüyordu. Bu yüzden ders kaydı dinlerken bazı pratik çözümler üretmek zorunda kaldım. Takdir edersiniz ki iki saatlik ders kaydı dinlemek hiç kolay değildir. Bu yüzden öncelikle dersleri kaçırmamaya özen gösteriyordum. Böylece, derslerin önemli kısımlarını anlayabiliyordum. Bir de ders notlarını da okuyordum ki farklı örnek veya bir konu anlatılmışsa, bu kısımları da not alabiliyordum. Diğer kısımlar zaten ders notlarında var. Son bir çözüm ise, gereksiz gördüğüm kısımları ileri sarıyordum. Bu şekilde, zamandan tasarruf ediyordum. Ders kaydını da sistemden dinlemek gayet basit ve erişilebilir şekilde mümkün. Hangi ders kaydını dinlemek istiyorsam, o dersin üzerine gelip “enter” tuşuna bastığımızda, “sanal sınıf” bağlantısına giriyoruz. “Tab” ile “tarih-saat” bağlantısına geliyoruz. “Aşağı ok” tuşuyla gün, ay, yıl seçtikten sonra, “enter” tuşuna basıp “tab” ile MP3 dersin bağlantısına geliyoruz. Tekrar “tab” ile “oynat” düğmesine basıp ders kaydını dinleyebiliyoruz. İleri veya geri sarmak için yine “tab” ile “on saniye geri git” ve “on saniye ileri git” düğmelerine basılı tutmak yeterli olacaktır. Ben her hafta ders kaydını dinlemeye özen gösterdim, özellikle hocalar ödev verdiklerinde. Böylece, ödevleri hatasız yapabiliyordum. Ödevlerin konusu açılmışken ödevlerin sisteme nasıl yüklendiğini anlatsam, iyi olacak. Hangi dersin ödevi yüklenecekse veya ödev var mı diye bakılacaksa, yine “aşağı ok” tuşuyla dersin üzerine gelip “enter” tuşuna basıyoruz ve “insert f7” ile bağlantıları listeledikten sonra, “b” harfiyle “haftalık” kısmına geliyoruz. Diyelim ki “üçüncü hafta” bağlantısına bastık. Ödevin içeriği ve bir de ödev yükleme kısmı var. Ödevin içeriğini öğrenmek için “ödev içerik” bağlantısına basmanız gerekiyor. Ödevin içeriğinde genelde hocaların ödev talimatları yazılıyor. Yazı şeklinde yazdığı için ödevimi nasıl yapacağım hakkında bir sorun olmuyordu. Ödev konusunda takıldığım olursa, hocaya mail atardım. Hocadan cevap gelir gelmez, ödevi yapıp

yüklerdim. Ödevi sisteme yüklemek için “ödevi yükleme” bağlantısına girip “tab” ile “dosya ekle” butonunu bulmanız gerekir. Sonra, dosya adı soracaktır. Dosya hangi konumda yüklüyse, o konuma gelip dosya adını yazınca, otomatik gelmektedir. Daha sonra da “tab” ile “taslağı kaydet” ibaresini bulup taslağı kaydettikten sonra, “gönder” düğmesine bastıktan sonra ekran okuyucu “ödeviniz başarıyla tamamlanmıştır” diye seslendirdiğinde, ödevin yüklendiğini anlamış oluyordum. Hocaların verdiği ödev notlarını öğrenmek için de “notlarım” kısmına bakıyordum. Yine hangi dersin ödev notunu öğrenmek istiyorsam, “aşağı ok” tuşuyla dersin üzerine gelip basmam gerekiyor. “Insert f7” tuşlarına basarak bağlantıları listeledikten sonra, “n” harfine basarak “notlarım” bağlantısını “enter” tuşu ile açıyoruz. Daha sonra “h” harfi ile “notlarım” başlığına gelip “aşağı ok” tuşuyla ödevin notunu okuyabiliyordum. Böylece, ödev notunu rahatlıkla öğrenmiş oluyordum. Ödev yaparken erişim konusunda bir-iki sıkıntı dışında bir problem yaşamadım.

Mesela hocalar bazı ödevleri tablo veya grafik şeklinde yazmamızı isterdi. Ben de hocaya durumumu bildirip Word formatında yazıp yazamayacağımı sorardım. Genelde olumlu yanıt alırdım. Bir başka ödevde yaşadığım sıkıntı ise, iş hayatımızda yaşadığımız herhangi bir sorunumuzu karikatür çizerek anlatmamız gerekiyordu. Ben %100 görme engelli olduğum için durumumu hocaya bildirmiştim. Karikatür yerine yazı şeklinde anlatmamı önermişti. Bunların dışında, ödev yapma konusunda bir sıkıntı yaşamadım.

Ah yine yazıyı çok uzun yazdım. Bir dahaki sayıda sınav sisteminin nasıl uygulandığından, sınav notlarını nasıl öğrendiğimden, proje yazarken hangi kaynaklardan yararlandığımdan ve proje yazarken yaşadığım zorluklardan söz edeceğim. Bir dahaki sayıda görüşmek dileğiyle, mutlulukla kalın.